

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001 „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

ŠOKIO BENDROSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REKOMENDACIJOS. 1–4 KLASĖS

Įgyvendinimo rekomendacijas rengė: dr. Birutė Banevičiūtė, Agnė Rickevičienė, Jolita Morkūnaitė

Turinys

1. Esminiai pradinio ugdymo šokio bendrosios programos pokyčiai.....	2
2. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus.....	10
3. Tarpdalykinių temų integravimas. Dalykų dermė.....	11
4. Kalbinių gebėjimų ugdymas per šokių pamokas.....	13
5. Siūlymai mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų.....	14
6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai.....	15
7. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti.....	27
8. Literatūros ir šaltinių sąrašas.....	28
9. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai.....	28

1. Esminiai pradinio ugdymo šokio bendrosios programos pokyčiai

2008 metų programa	Ko siekiama?	2022 metų programa
Programa orientuota į integraciją su kitais meninio ugdymo dalykais ir kitomis ugdymo sritimis.	<i>Tikimasi labiau į kompetencijas orientuoto, aktyvaus, kūrybiško ugdymosi proceso.</i>	Programa papildyta siekiu mokyti mokinius vertinti šokį kaip svarbią Lietuvos ir pasaulio kultūros dalį, skatinti domėtis šokio įvykiais ir formuoti mokinių poreikį įvairiais būdais įsitraukti į šokio kultūrą (šokti, kurti, stebėti, analizuoti, vertinti dalyvauti ir kt.). Pasiekimų sritys pakoreguotos remiantis kompetencijų aprašais.
Vertybinės nuostatos orientuotos į gebėjimų prasmingumą ir svarbą kiekvienam asmeniškai, pozityvius santykius su kitais.	<i>Tikimasi įprasminti šokio mokymą(si) kaip kūrybišką, sąmoningą ir prasmingą veiklą, reikalaujančią įtraukaus dalyvavimo ir bendradarbiavimo, skatinančią asmeninį tobulėjimą, žinių poreikį ir naujų idėjų įgyvendinimą.</i>	Vertybinės nuostatos formuojamos sudarant palankias ugdymosi sąlygas, įgalinančias mokinius prigimtines kinestetines savybes, estetinę patirtį ir šokio veiklos poreikį, įgyti šokio raštingumą.
Pasiekimų sritys: • Šokio raiška; • Šokio stebėjimas, interpretavimas ir vertinimas; • Šokio ryšių su socialiniu kultūriniu gyvenimu pažinimas.	<i>Tikimasi aukštesnių mokinių pasiekimų, nuoseklesnio ir gilesnio mokymosi proceso, dermės su pagrindiniu ugdymu.</i>	Pasiekimų sritys: • Šokio raiška; • Šokio supratimas ir vertinimas; • Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas.
Mokymosi turinys (turinio apimtis) pateiktas 1–2, 3–4 kl. koncentrams	<i>Tikimasi įprasminti šokio mokymą(-si) kaip kūrybišką, sąmoningą ir prasmingą veiklą, reikalaujančią įtraukaus dalyvavimo ir bendradarbiavimo, skatinančią veiklą.</i>	Mokymosi turinys pateikiamas 1 – 2, 3–4 klasių koncentrams ir turinį siejamas su kitų meninio, dorinio, technologijų pasaulio pažinimo ir kitais dalykais. Programos įgyvendinimo rekomendacijose pateikiami šokio sąvokų apibrėžimai, skaitmeninių priemonių sąrašas.
Išskirti mokinių pasiekimų trijų lygių (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis) požymiai. Juose išskirta žinios ir supratimas, gebėjimai, nuostatos.	<i>Tikimasi, jog bus sąmoningai ugdomi ir vertinami visi mokinių gebėjimai.</i>	Išskiriami mokinių pasiekimų keturių lygių (slenkstinis, patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis) požymiai. Nurodomi pasiekimų lygių požymiai padės mokiniams įsivertinti ir mokytojui įvertinti mokinių pasiekimus ir daromą pažangą dailės pamokose.

Šokio bendrojoje programoje susitarta dėl programoje vartojamų sąvokų:

- *Šoka pavieniui*: šoka vienas, erdvėje (salėje) būdamas vienas – solo; šoka vienas, erdvėje (salėje) būdamas su kitais, tačiau nesiderina prie kitų šokančiųjų.

- *Šoka poroje*: šoka dviese, derindami judesius tarpusavyje, tačiau nesusikabinę rankomis; šoka dviese, derindami judesius tarpusavyje ir susikabinę rankomis; šokio judesiai. Natūralūs, bet nepriklausantys jokiai šokio žanrai ar stiliui, judesiai, sujungti į seką, turinčią ritminę struktūrą.

- *Šokio žingsniai*: kultūriškai atpažįstami šokio judesiai, priklausantys kuriam nors šokio žanrai ar stiliui, pvz. polkos žingsnis, valso žingsnis, liaunas, stryksnis ir pan.

- *Kuria šokį*: improvizuoja ir komponuoja šokio judesių sekas. Improvizuoja, t. y. kuria iš anksto neapgalvodamas, kokius šokio judesius pasirinks, ir nesiekia prisiminti sukurtų judesių ir jų sekų. Komponuoja, t. y. apgalvoja, atrenka, sujungia ir prisimena sukurtas šokio judesių sekas ar šokio fragmentus.

- *Šokio elementai*: erdvė, laikas, energija. Tai elementai, kurie reiškiasi visuose šokuose, nepriklausomai nuo jų žanro ir stiliaus, kitaip sakant, tai elementai, kurie vienija atskirus šokius į šokio meną.

- *Erdvės elementas apima*:

- erdvės lygius (aukštai – atsistojus, pasistiebus, iškėlus rankas į viršų, pašokus aukštyn, žemai – atsitūpus, atsisdus, atsigulus, per vidurį – pasilenkus, pritūpus);

- erdvės kryptis (pirmyn, atgal, aukštyn, žemyn, į šoną, ratu);

- erdvės figūras (šokėjų išsidėstymą erdvėje, suformuojantį įvairius šokio brėžinius – linijas, ratus ir kt.).

- *Laiko elementas apima*:

- ritmą (tai judesių ar judesių sekų pasikartojimą, tai nėra tas pats, kas ritmiški judesiai);

- judesių tempą (greitai, lėtai, greitėjančiai, lėtėjančiai);

- pauzę (nejudėjimą).

- Energija apima:

- judesio dydį (didelis, mažas);

- judesio formą (apvalus, kampotas);

- judesio svorį/stiprumą (stiprus, sunkus, lengvas).

- *Orientuotis šokio erdvėje*: nustatyti savo buvimo vietą šokio metu kitų šokančiųjų atžvilgiu, susivokti kuria kryptimi (pirmyn, atgal, aukštyn, žemyn, į šoną) judėti šokio metu, judėti erdvėje pagal šokio brėžinius (rate, ratu, linijoje, vorele ir kt.).

- *Prisiderinti prie šokio ritmo ir tempo*: kiekvienas judesys turi savo natūralų atlikimo tempą, pavyzdžiui, atlikti šuoliuką lėtai nėra įmanoma, galima lėtai pritūpti, bet pakibti ore nepavyks, apsisukti ant vienos kojos lėtai taip pat sudėtinga, greitai eiti aukštai keliant ištiestas kojas taip pat sudėtinga ir pan. Todėl pirminiame lygmenyje mokiniui reikia savo kūno galimybes priderinti prie judesio tempo, dydžio, formos ir kt. Kitas lygmuo, kai šokama pagal muziką, ji taip pat diktuoja savo tempą, todėl mokiniui reikia prisiderinti dar ir prie muzikos ritmo ir tempo.

- *Interpretuoti šokio kūrinį*: išsakyti, kaip suprato stebėto ar atlikto šokio kūrinio perteikiamas prasmės, temas, idėjas.

- *Tyrinėti šokio reiškinius*: ieškoti, stebėti, aiškintis dėsningumus. Reiškiny – vykstantis procesas: tradicijos, tendencijos, mados, žanrai, stiliai, asmenybės, kolektyvai. Šokio kūrinys nėra tapatu reiškiniui. Reiškiny yra platesnė sąvoka.

- *Pagrindiniai šokio žanrai ir stiliai*:

- Liaudies šokis (folklorinis, sceninis).

- Istorinis šokis (renesanso, baroko, romantizmo).

- Baletas (romantinis, klasikinis, šiuolaikinis).

- Pramoginiai šokiai (standartiniai (klasikiniai), Lotynų Amerikos).

- Šiuolaikinis šokis (modernus, postmodernus).

- Gatvės šokis (breikas, hiphopas, lockingas, poppingas).

- *Šokiai į žanrus ir stilius skirstomi pagal:*
 - būdingus, kultūriškai susiformavusius ir atpažįstamus šokio žingsnius (polkos, valso, liaunas, stangrusis, rumba, ča ča ča ir pan.);
 - būdingą judesius lydinčią muziką;
 - kostiumus.
- *Nagrinėti šokio kontekstus:* aiškinti esmę, svarstyti, analizuoti išskiriant požymius. Kontekstai – aplinkybės, kuriose reiškiasi šokio reiškiniai. Aplinkybės gali būti istorinės, geografinės, socialinės, kultūrinės.

Siekiant kokybiškai įgyvendinti atnaujintą šokio ugdymo turinį, svarbiausia yra veikimo sistemingumas, kuris prasideda nuo atsakingo planavimo, metodų ir veiklų pasirinkimo, tarimosi ir derinimo. Labai svarbu, kad mokytojai suvoktų skirtumą tarp šokio pamokų, t. y. formalaus ugdymo, ir šokio būrelio užsiėmimų, t. y. neformalaus švietimo, tikslų ir metodų, kad šokio pamokos nevirstų repeticijomis. Todėl svarbu pasirinkti tinkamus metodus, kurie efektyviausiai veiktų kiekvienoje šokio dalyko srityje siekiant numatytų mokinių pasiekimų.

Šokio raiška. Šokio atlikimo gebėjimų ugdymui tinkami metodai. Mokant įvairių judesių, šokių žingsnių ir šokių pagrindiniai metodai yra rodymas ir aiškinimas. Psichologų nuomone, vaikai, ypač jaunesnio amžiaus, sunkiai sutelkia dėmesį į informaciją, gaunamą keliais būdais vienu metu, t. y. jie sutelkia dėmesį arba į žiūrėjimą, arba į klausymą. Kai vienu metu yra rodomi judesiai, aiškinamas jų atlikimas ir dar skaičiuojama, mokiniai negali pilnai sutelkti dėmesio į judesį, nes juos blaško papildoma žodinė informacija. Kuo jaunesni mokiniai, tuo sunkiau jiems suvokti tuos ryšius, todėl judesių mokymasis užtrunka. Todėl siūlome taikyti rodymo ir aiškinimo metodus nuosekliai. Pirmiausiai reiktų parodyti mokiniams pilnai atliktą šokio judesių seką ar visą šokių demonstruojant visus stiliaus ir žanro ypatumus (tai gali būti vaizdo įrašas arba mokytojo gyvai atliekami judesiai). Mokytojas šokdamas, rodydamas judesius, neturėtų jų komentuoti. Vėliau judesių seką galima skaidyti į atskiras trumpesnes sekas, kad mokiniai galėtų kartoti kartu su mokytoju. Aiškinti, reiktų tik tada, jei mokiniams kyla klausimų ar neaiškumų. Siūlome neskaičiuoti rodant judesius, o leisti mokiniams pajusti judesių frazės trukmę, judesių tempą ir ritminę struktūrą. Labai svarbu suteikti mokiniams pakankamai laiko patiems išbandyti judesius, kai mokytojas nerodo, neaiškina ir neskaičiuoja. Būdamas tyloje su savo kūnu mokinyš giliau pajunta judesį, jo tėkmę, trukmę ir kitas kokybes.

Atnaujintoje šokio bendrojoje programoje pradinėms klasėms yra siūlomi tradiciniai lietuvių ir kitų tautų šokiai yra paprasti savo struktūra ir judesių sandara, todėl gali būti išmokstami vienos pamokos metu, šokant visiems kartu. Tokiems šokiams nėra būtina iš anksto atskirai mokytis judesių, jų mokymasis paremtas taip vadinama liaudies pedagogika, kai šokių buvo mokomasi juos tuo pat metu atliekant įvairiuose susibūrimuose, šventėse.

Siūlome, mokant šokio judesių, atliekant kūno apšilimą naudoti įvairius mokinių išdėstymus salėje, taip įvairinant mokymosi procesą ir siekiant, kad visi mokiniai atrastų sau tinkantį mokymosi būdą.

Mokant šokio atskirų judesių arba atliekant kūno apšilimo pratimus nebūtina visada mokinius išrikiuoti eilėmis. Šio metodo taikymą galima patobulinti, keičiant mokinių stovėjimo tvarką eilėse, t. y. po kiekvieno pratimo ar judesių sekos, pirmą eilę eina į galą, o buvusi antra eilė tampa pirmoji. Tokiu būdu, visi mokiniai pabūna ir priekyje ir gale, mokiniai nėra diskriminuojami pagal savo elgesį ar mokymosi būdą ir stovėjimas eilėse nėra diferencijuojamas pagal gabumus ar pasiekimus.

Kitas išsidėstymas mokantis šokio judesių ir atliekant kūno apšilimo pratimus gali būti rate. Šioje situacijoje yra du galimi variantai, kai mokytojas stovi rato centre ir rodo judesius, arba kai mokytojas stovi su mokiniams rate. Kai mokytojas stovi rate, jis po kiekvieno pratimo turėtų keisti savo vietą rate, siekiant išvengti kai kurių mokinių nuolatinio stovėjimo šalia mokytojo, o taip pat ir dėl to, kad mokiniai, stovintys priešingoje nei mokytojas rato pusėje, gali nesuvokti veidrodishumo principo ir daryti judesius arba į priešingą pusę arba priešinga koja, nei rodo mokytojas.

Mažiausiai įprasti, tačiau itin veiksmingi šokio mokymosi būdai yra, kai mokiniai salėje yra išsidėstę be aiškos struktūros (linijos, rato). Šioje situacijoje galimi du mokinių išsidėstymo variantai: 1) pavieniui, 2) grupėse po 3–4. Išsidėstymas erdvėje pavieniui veiksmingas atliekant kūno apšilimo pratimus, kai mokytojas šoka kartu su mokiniams, bet nėra rodytojas, o labiau bendraautorius, bendraveikėjas. Todėl

mokiniai daugiau susitelkia į tyrinėjimą, judesių pajautimą, o ne į mokytojo kopijavimą. Toks išsidėstymas taip pat tinka, kai yra skiriama laiko mokinių savarankiškam judesių mokymuisi. Išsidėstymas grupėmis taip pat tinka savarankiškam judesių mokymuisi, kai mokiniai tardamiesi tarpusavyje, keisdamiesi savo įžvalgomis apie judesių atlikimo būdus, mokosi vieni iš kitų. Mokytojo vaidmuo čia yra patariamasis, kai prieidamas prie atskirų grupių, klausia mokinių, kaip jiems sekasi mokytis, kokių yra sunkumų ar neaiškumų.

Mokymuisi turėtų būti parenkami šokiai, atitinkantys psichofizines mokinių galias. Nereikalaujama šokio žingsnių ir šokių atlikti techniškai. Skatinama mokantis šokių pažinti savo kūną ir jo fizines judėjimo galias, jas plėtoti. Mokytojas organizuoja ugdymo procesą pateikdamas kūrybinių užduočių, kurios plėtoja mokinių psichofizinio laisvumo, kūno jautimo, savęs suvokimo ir valdymo gebėjimus. Pabrėžiamas judesių darnos, koordinacijos, judėjimo sklandumo, kūno kinestetinių galių ugdymas. Turėtų būti siūlomos improvizacinės judesio užduotys, kurios padėtų mokiniams pažinti, pajauti ir plėtoti savo kūno judėjimo galias, kontroliuoti save, sukaupti dėmesį, numatyti veiksmus, koordinuoti judesį ir mintį. Šokio kūrybos gebėjimų ugdymui tinkami metodai. Pagrindiniai kūrybinių gebėjimų ugdymo metodai yra improvizavimas ir komponavimas. Pradinėse klasėse siūlome organizuoti mokinių improvizavimą, t. y. kūrimą atlikimo metu, pavieniui, nes tai yra paprasčiausias būdas. Improvizuoti poroje ar grupėje yra sudėtingiau, nes šokantiesiems reikia nesitariant susitarti, t. y. šokio metu pajauti, kur ir kaip juda partneris, prisitaikyti prie jo judėjimo, bet tuo pačiu ir pačiam išlaikyti iniciatyvą. Jaunesniems mokiniams rekomenduojama naudoti improvizavimą pavieniui, bet ne po vieną salėje, o po kelis šokant vienu metu, bet nesiderinant tarpusavyje. Kiti mokiniai tuo metu gali stebėti improvizuojančius klasės draugus, kad vėliau galėtų aptarti.

Komponavimas, t. y. kūryba apgalvojant, atrenkant judesius, juos sujungiant ir prisimenant jų seką, pradinių klasių mokiniams rekomenduojama pirmiausia mokytis porose, nes dviese lengviau susitarti nei didesnėje grupėje. Vėliau, galima siūlyti mokiniams kurti grupėse, tokiu atveju geriausia yra grupės po keturis mokinius, nes esant keturiose galima išgauti daugiau šokėjų išsidėstymo variantų: ratu, linija, po dvi poras, dvi linijos, trys linijoje ir vienas atskirai ir pan.

Mokant improvizavimo ir komponavimo reikėtų aiškiai suformuluoti kūrybines užduotis.

1 pavyzdys. Sujunkite greitus ir lėtus judesius ir atlikite juos aukštai, žemai ir per vidurį. Pavyzdžiai:

- Sukurkite judesių seką, kurioje būtų panaudoti dideli ir maži bei greiti ir lėti judesiai.
- Sukurkite judesių seką, kuri atskleistų gėlės augimo ciklą nuo sėklos pasodinimo iki žiedų nuvytimo.

Netinkamos tokios kūrybinės užduotys, kuriose siūloma, pavyzdžiui, mokiniams šokti kaip jaučia muziką, arba vaizduoti kokį nors gyvūną. Pirmu atveju, tai nėra improvizavimas ar komponavimas, o tai yra spontaniškas saviraiška. Ji galima, siekiant suteikti mokiniams galimybę atsipalaiduoti, pailsėti. Antru atveju, mokiniai ima imituoti stereotipiškai atpažįstamus gyvūnų judesius, pavyzdžiui, jei siūloma pavaizduoti šuniuką ar kačiuką, mokiniai tiesiog ropoja ant keturių, kartais plaštakų judesiais imituodami kaip kačiukai prausiasi. Kokį gyvūną besiūlytų mokytojas, dažniausiai mokinių judesių raiška yra labai skurdi, imitacinė, mokiniams sunku vystyti judesius, t. y. kurti judesių sekas, kurti šokį. Tokiu atveju, jei mokytojas nori naudoti gamtos įvaizdžius mokinių kūrybinėms užduotims, jis turėtų aptarti su mokiniams galimas judesių vystymo kryptis.

1–2 klasė. Individuali kūrybinė improvizacinė užduotis.

Užduoties atlikimo trukmė – 5 min.

Užduotis mokiniams: sukurkite šokį, kaip iš kiaušinio išsiritą mažą paukštelį, kaip jo trumpi sparneliai neleidžia jam skristi, parodykite, kaip paukštelis auga ir tampa stipriu paukščiu, turinčiu didelius sparnus ir galinčiu greitai ir aukštai skraidyti.

Patarimai mokytojui: su mokiniu aptarus judesių vystymo galimybes, leisti mokiniams improvizuoti pavieniui, nebeduodant žodinių instrukcijų, nes jie mintyse jau turi nubrėžtas gaires. Todėl galės patys pasirinkti judesius, perteikiančius kiaušinio judėjimą, mažo paukštelio judėjimą, didelio paukščio judėjimą. Šioje užduotyje mokiniai naudos įvairius judesio tempus, dydį, erdvės lygius, nes mažas paukštelis vaikščios lėtai mažais žingsneliais atsitūpęs žemai, didelis paukštis bėgios, aukštai iškėlęs rankas, greitai mojuodamas sparnais. Todėl iš esmės, paukštis yra tik kaip įvaizdis, bet mokiniams mokosi išreikšti šokio elementus – erdvę, laiką, energiją, mokosi jungti įvairių kokybių judesius į sekas, siekdamas

perteikti paukščio istoriją. Šioje užduotyje muzika nėra reikalinga, nes taip geriau mokiniai gali kurti savo ritminę struktūrą, nesiderindami prie muzikinis struktūros. Vėliau, vieną kartą mokiniams atlikus užduotį tyloje, kitą kartą siūlyti atlikti su mokytojo parinkta muzika.

3–4 klasė. Individuali kūrybinė improvizacinė užduotis.

Užduoties atlikimo trukmė – 15 min.

Užduotis mokiniams: sukurkite šokį, perteikiantį skirtingas medžiagų būsenas – dujinę, skystą ir kietą. Pagalvokite, kokią medžiagą pasirinksite šokio idėjai perteikti.

Patarimai mokytojui: aptariant su mokiniams medžiagos pasirinkimą, nukreipiamaisiais klausimais reiktų mokinius užvesti apie vandens idėją, nes vanduo būna visose trijose būsenose – dujinėje (garų), skystoje (tekantis vanduo – upė, krentantis vanduo – lietus), kietoje (ledas, snaigės, varvekliai). Aptariant su mokiniams kaip vanduo pereina iš vienos būsenos į kitą ir kuo pasižymi kiekvienos būsenos judesiai, pavyzdžiui, klausiant mokinių tokių klausimų: pasakykite ir parodykite, prašau, kaip juda garai, kaip garuoja vanduo iš balos, pasakykite ir parodykite, prašau, kokiais judesiais galima perteikti vandens tekėjimą ir pan. Svarbu ne tik, kad vaikai įvardintų judesius, bet ir juos parodytų. Aptarus galimus judesius ir atskiriems mokiniams juos parodžius, mokinius galima padalinti į dvi grupes, kai vieni yra žiūrovai, o kiti – šokėjai. Vienai grupei pašokus, mokytojas klausia žiūrovų, kokius judesius jie matė, kaip atpažino koks judesys kokią vandens būseną perteikė. Tada klausama šokėjų, kokius judesius kuriai būsenai jie pasirinko ir kodėl. Paskiausiai savo apibendrinimą ir įvertinimą pateikia mokytojas. Tada šokti eina kita grupė ir po jos atlikimo taip pat vyksta diskusija ir aptarimas. Kaip ir visose kūrybinėse improvizavimo užduotyse vanduo ir jo būsenos yra tik įvaizdis, o pagrindinis tikslas – mokiniai mokosi išreikšti šokio elementus – erdvę (kryptis, nes vandeniui garuojant mokiniai judės aukštyn, lietuvi krentant mokiniai judės žemyn, lygius, nes ledui sustingus formuos kūno pozas įvairiuose erdvės lygiuose – aukštai, žemai, per vidurį), laiką (tempą, nes garuos lėtai, šokinės lašais greitai), energiją (judesio dydį, nes šokinės mažais šuoliukais kaip lašai arba dideliais šuoliais per balas, formą, nes garuojant naudos banguotus, plaukiančius judesius, varvekliai ar snaigės būsenoje – kapotus, kampuotus judesius), derindamas įvairias judesio kokybes, pakartodamas atskirus judesius ar jų sekas, sukurs savo kompozicijos ritminę struktūrą. Šiai užduočiai muzika nėra reikalinga, tačiau galimai pasiūlyti mokiniams užduotį pakartoti su muzika.

Visos individualios kūrybinės užduotys gali būti pasiūlytos mokiniams atlikti ir porose bei grupėse po keturis. Tokiu atveju, reiktų atkreipti mokinių dėmesį į tai, kad būdami poroje ar grupėje, jie turi aptarti ir pasirinkti kaip atliks judesius, ar visi kartu bus, pavyzdžiui, viename erdvės lygyje ir judės lėtai, ar vienas bus aukštai ir judės lėtai, o kitas bus žemai ir judės greitai. O galbūt pradžioje jie šoks vienodai, paskui išsiskirs, o pabaigoje vėl judės vienodai. Tai būtų jau sudėtingesnė užduotis, todėl tinkama arba vyresniems mokiniams nuo 3-4 klasės arba pažengusiems, turintiems daugiau patirties kūryboje.

Mokant mokinius šokio kūrybos reikėtų pradėti nuo natūralių judesių naudojimo, t. y. siūlant kūrybines užduotis pabrėžti, kad judesiai yra ėjimas, bėgimas, ropojimas, šliaužimas, vertimasis, šuoliukai, sukiniai ir pan. Tai judesiai, kuriuos mokiniai atlieka kasdieniame gyvenime, t. y. jų nereikia mokytis iš anksto, norint kurti šokį. Tai tinka bet kurio amžiaus mokiniams, jei yra pradedantieji kūrybiniame procese. Nes svarbiausia, mokantis šokio kūrybos, yra suvokti, kaip atskiri judesiai išreikšti erdvėje, laike su tam tikra energija, tampa visuma siekiant estetinių tikslų, perteikiant savo mintis ir jausmus. Atskiri judesiai, kaip atskiri žodžiai, patys savaime, be kitų žodžių šalia, be konteksto, jie niekonereiškia, nes priešingai nei žodžiai, kurie turi susietas prasmes, judesiai tokių prasmų neturi. Todėl tik visuma judesių, jų derinių, jų pasikartojimų perteikia prasmę.

Kai mokiniai susipažįsta su šokio elementais ir jų raiškos variantais bei judesių derinimo galimybėmis, panaudojant tuos pačius kūrybos principus, galima vietoj natūralių judesių naudoti tuos, kuriuos mokiniai mokėsi, pavyzdžiui, lietuvių liaudies sceninio šokio žingsnių ar pramoginių šokių žingsnių. Tokiu būdu, mokiniai giliau įtvirtins ir pačių žingsnių atlikimą, kai ne tik mokysis kitų autorių sukurtų šokių, bet ir mokysis savaip jungti žinomus šokių žingsnius.

Šokio supratimas ir vertinimas. Siekiant ugdyti mokinių gebėjimą analizuoti šokį, reiktų skirti tam pakankamai laiko, numatant įtraukti stebėjimo veiklą. Nagrinėti kitų sukurtą šokį, reikalinga sudaryti mokiniams sąlygas tą šokį stebėti. Tai gali vykti gyvai, stebint šokio pasirodymą, spektaklį, šventę mokykloje ar kultūros įstaigoje, arba stebint vaizdo įrašus. Žinoma, visada paveikiau, yra gyvas pasirodymo

stebėjimas, todėl siūloma susiplanuoti ir sudarytimokiniam galimybę bent kartą per mokslo metus stebėti šokio pasirodymą gyvai. stebimą, savo atliekamą ir savo sukurtą šokį Pirmiausia reiktų susiplanuoti, kiek laiko per mokslo metus skirsite šiai veiklai. Siūlome keletą variantų.

1 variantas. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama laiko kiekvienoje pamokoje apie 20–25 min.

1–2 klasė. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama laiko kiekvienoje pamokoje apie 20–25 min.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
A1. Šoka poroje, koordinuodamas judesius, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį ir šokio nuotaiką.	Visi kartu mokiniai porose mokosi šokti tradicinį lietuvių šokį „Kiškelis“.	5–10 min.
B1. Įvardija savo atlikto šokio tempą, atliktus šokio judesius.	Atlikus šokį, mokiniai susėda ratu ir mokytojas užduoda nukreipiančius klausimus: pasakykite, prašau, pavadinimus tų judesių, kuriuos atlikote, kai šokote šį šokį, pasakykite, kokio greičio buvo tie judesiai.	5 min.
B2. Įvardija kaip suprato atlikto šokio temą ir nuotaiką.	Mokytojas klausia: papasakokite, prašau, apie ką buvo šis šokis, kokia jo nuotaika.	5 min.
B3. Savais žodžiais išsako įspūdžius, kilusius atliekant šokį.	Mokytojas klausia, pasakykite, prašau, ką galvojate apie šį šokį, ar buvo įdomu jį šokti, ar ne ir kodėl.	5 min.

Uždavus klausimą, labai svarbu išlaukti atsakymo, neskubinti mokinių kartojant klausimą arba kreipiantis į konkretų mokinių su prašymu atsakyti. Taip pat svarbu, siekti, kad į atskirus klausimus atsakytų vis kiti mokiniai, t. y. pasiekti situaciją, kai visi mokiniai pasisako, kad ir trumpu atsakymu „taip“, „nežinau“ ir pan. Į kiekvieno mokinio atsakymą reiktų sureaguoti, paskatinant jį pamąstyti toliau, užduodant klausimą: „Kodėl taip manai“?

2 variantas. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama visa pamoka vieną kartą per mėnesį arba vieną kartą per du mėnesius.

3–4 klasė. Šokio stebėjimo, analizavimo ir vertinimo veiklai skiriama visa pamoka vieną kartą per mėnesį arba vieną kartą per du mėnesius (3–4 pamokos).

Pasiekimai:

- B1. Nusako stebėto šokio tempą, panaudotus šokio erdvės lygius ir kryptis, įvardija atliktus šokio judesius.
- B2. Paaiškina kaip suprato stebėto šokio temą ir nuotaiką.
- B3 Vartodamas elementarias šokio sąvokas išsako įspūdžius, kilusius stebint šokio kūrinį.

Veikla	Laikas
Stebi mokytojo parinktus tradicinius įvairių tautų šokius, pavyzdžiui, lietuvių „Grečėnikė“ Grečėnikė - YouTube , estų Estonian folk dance: Kangakudumine & Kirburaputamine - YouTube , vokiečių Schuhplattler - Bavarian Folk Dance in Munich	Spalio mėn.

- YouTube ir analizuoja stebėtus šokius.	
Stebi mokytojo parinktas ištraukas iš S. Prokofjevo baletu „Pelenė“ ir analizuoja stebėtus epizodus. https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013674291/sergejus-prokofjevas-baletas-vaikams-pelene	Lapkričio mėn.
Stebi mokytojo parinktas ištraukas iš Lietuvos moksleivių Dainų šventės Šokių dienos ir analizuoja stebėtus šiuolaikinio šokio epizodus. https://youtu.be/1epVRgt9-8o?si=e3qg3IVCt2ST1FP0	Vasario mėn.

3 variantas. Derinti abu variantus: per mokslo metus skirti 3–4 pamokas ir kas antroje pamokoje skirti 20–25 min. šokio stebėjimui ir analizavimui.

Pasirinkus bet kurį iš siūlomų variantų, labai svarbu užduoti atvirus klausimus, prasidedančius žodeliais kaip, koks, apie ką, kodėl ir pan. Tai klausimai, kurie skatina mokinius mąstyti ir nenurodo galimo atsakymo. Taip pat labai svarbu, išlaukti atsakymo bei sureaguoti į jį, paskatindami mokinius mąstyti toliau. Ypač svarbu, nubrėžti gaires ir paskatinti tuos mokinius, kurie atsakė „nežinau“, pasiūlant „pagalvok, gal rytoj ar kitą dieną ateis atsakymas“, „galėsime apie tai dar pakalbėti kitoje pamokoje“ ir pan.

Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas. Šokio reiškinių tyrinėjimo, šokio kontekstų nagrinėjimo ir asmeninio šokio pažinimo įprasminimo gebėjimų ugdymui tinkami metodai. Siekiant ugdyti šiuos gebėjimus galima taikyti tuos pačius metodus, kaip ir ugdant šokio nagrinėjimo, interpretavimo ir vertinimo gebėjimus. Rekomenduojama siūlyti mokiniams stebėti šokio reiškinius gyvai arba vaizdo įrašuose, diskutuoti porose ar grupėse, atlikti tyrimus. Siekiant aktualizuoti tyrimą kaip mokymosi būdą ir sudominti mokinius tokia veikla, reiktų siūlyti mokiniams įprasminėti atlikto tyrimo rezultatus kūrybine šokio raiška, t. y. surinkus informaciją apie šokio reiškinį ir jo aplinkybes, pasisemti idėjų savo kūrybinei šokio veiklai.

1–2 klasių mokiniams rekomenduojama siūlyti 2–3 pamokų trukmės tyrimą, kuris apimtų mokytojo pasiūlyto šokio reiškinio stebėjimą gyvai arba vaizdo įrašą, to reiškinio konteksto aptarimą ir diskusijas bei kūrybinę šokio veiklą.

Pavyzdžiui, pagal programoje siūlomą veiklą „6.1.3. Mokiniai stebi judėjimo įvairovę natūralioje aplinkoje arba vaizdo įrašuose, mokosi apibūdinti jos bruožus ir panaudoti kūrybinių idėjų paieškai ir išraiškai“, pasirinkti temą „Augalų judėjimo pažinimas, siekiant kūrybinių idėjų“.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
C1. Įvardija artimiausioje aplinkoje pastebėtos judesio ar šokio raiškos savybes, siekdamas pasisemti kūrybinių idėjų.	Planuojant judėjimo stebėjimą natūralioje gamtinėje aplinkoje, reiktų atsižvelgti į oro sąlygas ir parinkti tinkamą laiką tokio pobūdžio tyrimui, geriausiai tiktų ankstyvas rudenio. Mokiniai lauke stebi įvairių augalų (medžių, krūmų, žolių) judėjimą, fiksuoja (filmuoja arba fotografuoja) tai telefonu. Taip pat gali iš karto, būdami šalia augalo, atkartoti pastebėtus jo judesius. Mokytojas turėtų atkreipti mokinių dėmesį kokių skirtingu tempu juda didelės ir mažos medžio šakos, kaip medžio šakų judėjimas skiriasi nuo medžio lapų judėjimo, kai lapai juda būdami ant medžio, kaip juda krisdami nuo medžio ir ant žemės. Mokiniai diskutuoja ir įvardija medžio šakų ir žolių judėjimo, didelių ir mažų medžio lapų judėjimo panašumus ir skirtumus.	1 pamoka
C2. Įvardija stebėto šokio atlikimo aplinkybes ir	Stebėdami augalų judėjimą mokiniai aptaria kaip skirtingai augalai juda, esant skirtingiems metų laikams ir oro	1 pamoka

tikslą.	sąlygoms.	
C3 Atsižvelgdamas į situaciją pritaiko kūno apšilimo ir pailsėjimo judesius, reikalingus taisyklingos laikysenos ir saugios šokio veiklos užtikrinimui.	Pamokos pradžioje kūno apšilimui naudoja judėjimo gamtinėje aplinkoje tyrimo metu pastebėtus judesius (atsigulęs lėtai verčiasi, atsiklaupęs tiesia rankas į viršų, atsistojęs lenkiasi į šonus, vėl leidžiasi ant grindų, kartoja šią judesių seką įvairiu tempu).	1 pamoka
A2 Pavieniui ar poroje kuria paskiras natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į šokio nuotaiką ar temą, naudodamas įvairių judesių tempą, dydį ir erdvės lygius.	Iš judėjimo aplinkoje stebėjimo ir diskusijų apie jo bruožus pasisėmę idėjų mokiniai pavieniui improvizuoja perteikdami gamtoje augančių įvairių augalų (medžių, šakų, lapų, žolių, žiedų) judėjimą, naudodami įvairių judesių tempą, dydį, erdvės lygius.	1 pamoka

3–4 klasių mokiniams rekomenduojama siūlyti 2–3 pamokų trukmės tyrimą, kuris apimtų mokytojo pasiūlyto šokio reiškinių stebėjimą gyvai arba vaizdo įrašė, to reiškinių konteksto aptarimą ir diskusijas.

Pavyzdžiui, pagal programoje siūlomą veiklą 6.2.3. Aptaria artimiausioje aplinkoje pastebėtus šokio reiškinius ir jų aplinkybes, išvelgdami jų įtaką aptariamam šokio reiškiniui, pasirinkti temą „Užgavėnių šokio tradicijos Lietuvoje ir Italijoje“.

Pasiekimai	Veikla	Trukmė
C1. Iš pavyzdžių atpažįsta ir įvardija tradicinius lietuvių ir kitų tautų šokamuosius žaidimus, ratelius ar šokius.	Planuojant tyrimą šia tema, reiktų priderinti jo laiką prie meto, kai yra švenčiamos Užgavėnės. Besiruošiant tyrimui, mokytojas gali iš anksto parinkti vaizdo įrašų, kad mokiniai galėtų iš anksto susipažinti su įvairiomis tradicijomis. Galima parinkti vaizdo įrašų iš dviejų skirtingų šalių, kuriose panašiu metu vyksta šventės, pavyzdžiui, lietuvių Užgavėnių tradicijos ir šokiai ir Italijoje Venecijoje tuo pačiu metu švenčiamo Karnavalo Venetian Traditional Dance in Venice- Carnival , https://www.youtube.com/watch?v=6LlyICAYNzk Mokytojo nukreipiami mokiniai mokosi apibūdinti ir palyginti skirtingose šalyse vienu metu švenčiamas šventes, jų tradicijas, šokius.	1 pamoka
C2. Įvardija stebėto šokio atlikimo aplinkybes ir jų įtaką aptariamam šokiui.	Mokiniai mokytojo padedami renka informaciją ir diskutuoja apie taip, kaip Lietuvoje per Užgavėnės yra šokama: dažniausiai šokama lauke, esant šalčiui, todėl šokėjai apsirengę storais paltais, apsiavę šiltais batais, taip pat ir dėl to, kad šiuose šokiuose pagrindiniai yra persirengėlių personažai, šios šventės šokiai greitai, daug trepsėjimų. Bet yra Užgavėnių šokių, kurie šokami ir viduje, todėl reiktų atkreipti mokinių dėmesį į vaizduojamo personažų, dažniausiai persirengėlių, juokingus, neįprastus judesius ir charakterio imitavimą.	1 pamoka
C3. Atsižvelgdamas į	Švęsdami Užgavėnės mokiniai namuose su artimaisiais arba	1 pamoka

situaciją panaudoja šoki kaip emocijų paleidimo, atsipalaidavimo ir pasilinksminimo būdą.	klasėje šoka išmokus Užgavėnių šokius.	
A1. Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, kontroliuodamas judesių tėkmę, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį, formą ir šokio nuotaiką.	Mokosi Užgavėnių tradicinių šokių.	1 pamoka

2. Kaip ugdyti aukštesnius pasiekimus

Aukštesni mokinių pasiekimai yra susiję su aukštesniais mąstymo gebėjimais – analizės, sintezės, vertinimo ir kūrybinio mąstymo, taip pat ir su iniciatyvumu, atsakingumu ir kitais lyderio gebėjimais. Todėl pirmiausia, su mokiniams reiktų aptarti, kas yra aukštesni šokio pasiekimai ir kam mokiniui jie reikalingi.

Norint, kad mokinys pasiektų aukštesnių šokio pasiekimų, reiktų aptarti su mokiniu, kokie yra jo dabartiniai pasiekimai ir kodėl jie yra tokie. Aptarimo metu svarbu nebauginti mokinio ir nelyginti jo su kitais mokiniams ir jų pasiekimais. Bauginimas gali pasireikšti mokytojui nurodant, kad „jei nepasistengsi, neperkelsim į aukštesnę klasę“, „jei nešoksi kaip reikia (kaip Marytė), nedalyvausi koncerte ir tada tavo tėvai nusimins“. Dar labiau netinkami įvairūs epitetai „tu ištižęs“, „tu visiškai išsižiojęs, nesigaudai kur tavo kojos“, „tu negali pakelti rankų kaip žmogus“ ir pan. Tai ypač pavojinga, kai kalbama apie šokio raiškos gebėjimus, t. y. gebėjimus susijusius su mokinio kūno sandara, kuri pirmiausia yra sąlygota prigimties, antra gali būti pokyčio stadijoje, kai pavyzdžiui, paauglių kūnas kinta neproporcingai ir jiems sunku save suvokti apskritai, o tuo labiau valdyti savo kūną. Todėl bet kokia pastaba, menkinanti ar pašiepianti mokinio kūno fizinės galias, gali sukelti įvairių ilgalaikių psichologinių problemų.

Norint, kad mokinys pasiektų aukštesnių šokio pasiekimų, siūlome tai daryti sistemingai, kartu su mokiniu planuojant ir vertinant procesą ir pasiekimus. Mokslo metų pradžioje mokiniams reiktų pristatyti numatomus pasiekimus, kuriuos jie turėtų pasiekti per numatytą šokio pamokų skaičių, t. y. vidutiniškai per 36 pamokas. Aptarti bendrojoje programoje numatytus kiekvienos šokio ugdymosi srities pasiekimus, padėti mokiniui įsivertinti esamus šokio pasiekimus, aptarti aukštesnių pasiekimų ugdymosi planą ir priemones. Mokslo metų eigoje reguliariai vykdyti aptarimus su mokiniams, kurių metu mokiniai įsivertintų ir gautų iš mokytojo grįžtamąjį ryšį bei vertinimus.

Aukštesni šokio atlikimo srities pasiekimai turi būti susiję su mokinio psichofizinių galių (išraiškingumo, laisvumo, koordinacijos, lankstumo, šoklumo ir kt.) plėtojimu, bet ne su šokio technikos įvaldymu. Atliekant kūno apšilimo pratimus, mokantis šokio žingsnių ar šokių labai svarbu suteikti mokiniams pakankamai laiko savarankiškam judesių išbandymui ir pajautimui. Tik mokydamasis pajusti savo kūną ir jo judėjimo galias savo tempu mokinys lengviau ir greičiau įsisavins choreografinę medžiagą ir išvengs traumų.

Aukštesni šokio kūrybos srities pasiekimai skatinami, kai mokiniai kuria (improvizuoja ir komponuoja) įvairiais būdais, t. y. ir pavieniui, ir poroje, ir grupėje. Reiktų atsižvelgti į tai, kad kai kuriems mokiniams yra lengviau kurti pavieniui, kai nereikia derinti savo idėjų su kitais, todėl norint, kad mokinys labiau atskleistų savo kūrybinius gebėjimus, verta suteikti jam galimybę kurti vienam. Siūlant tokiam mokiniui kurti su kitais jau bus ugdomi jo kiti gebėjimai – socialiniai, komunikavimo – susitarti, bendrauti, priimti kito nuomonę, atsisakyti savo idėjos ir pan. Kai mokinys nemėgsta ir nemoka kurti, jam lengviau tą

daryti būnant grupėje ar poroje, kur iš pradžių jis gali būti kitų idėjų vykdytojas, bet palaipsniui pradėti siūlyti ir savas. Tai gerai pavyksta, kai tokie mokiniai sudaro vieną grupę, t. y. vienoje grupėje yra nemėgstantys kurti mokiniai. Mokytojui, nespaudžiant tokios grupės, o tik patariant, pasiūlant, paskatinant, ilgainiui mokiniai mokosi imtis iniciatyvos ir ieškoti kūrybinių idėjų.

Aukštesnių šokio raiškos pristatymo pasiekimų reiktų siekti žemesnių pasiekimų turintiems mokiniams suteikiant mažesnių atsakomybių arba siūlant atlikti mažesnės apimties pristatymus, skirtus tik mokytojui, ar tik klasės draugams. Svarbu taip pat išsiaiškinti, kodėl mokiniai nenori ar nemėgsta viešai pristatyti savo veiklos, išsiaiškinus kartu su mokiniu numatyti veiksmus, kurie galėtų pakeisti jo nusistatymą ir padėtų įgyti savo veiklos pristatymo gebėjimų aukštesniu lygiu.

Aukštesni šokio raiškos refleksijos pasiekimai yra susiję su mokinio kritinio ir metakognityvinio mąstymo (pagal R. J. Marzano sistemą) gebėjimais, t. y. savistaba, savikontrolę, tikslų numatymu ir veiksmų stebėjimu. Todėl reiktų net ir pradinių klasių mokiniams suteikti laiko ir galimybių kalbėti apie tai, kaip jie jaučia savo kūną ir atskiras jo dalis, kai šoka, ką jie jaučia savo kūne, kai sako, kad yra pavargę ar kai nenori šokti. Tokie gilūs pokalbiai, kai mokiniams turi galimybę išsikalbėti ir kai mokytojas jo nevertina, o išklauso ir diskutuoja, leidžia mokiniams jaustis psichologiškai saugiems, giliau suprasti ir pajauti save. Tuo pačiu, aiškiau suvokti ko, kodėl ir kaip jie mokosi.

Aukštesni šokio supratimo ir vertinimo pasiekimai susiję su kritinio ir kūrybinio mąstymo bei verbalinės raiškos gebėjimais. Dažnai sakoma, kad šokėjai nemoka rašyti ar kalbėti žodžiais, nes jie kalba kūnu. Tačiau moksliniai tyrimai rodo, kad smulkioji motorika yra tiesiogiai susijusi su kalbos gebėjimais. Todėl siūlome nesivadovauti mitais, kad šokėjai negali išsireikšti žodžiais, nes tai labiau susiję su nemokėjimu ar nenoru to daryti (žinoma, kaip visada, gali pasitaikyti išimčių). Norint ugdyti aukštesnius šokio analizavimo, interpretavimo ir vertinimo gebėjimus, reikia suteikti pakankamai laiko šioms veikloms, po kiekvieno šokio atlikimo ar kūrybinės užduoties organizuoti diskusijas, aptarimus, nukreipiančiais klausimais skatinti mokinius išsakyti, ką suprato, ką pajautė, ką norėjo sukurti ir pan. Nereikėtų reaguoti į mokinių atsakymus „taip nebūna“, „keista, kad taip galvoji“ ir pan. Daug efektyviau yra klausti, kodėl tu taip jautiesi, kodėl taip galvoji, kas inspiravo tokią idėją ir pan.

Aukštesni šokio reiškinių ir kontekstų pažinimo pasiekimai yra taip pat susiję su kritinio mąstymo, verbalinės raiškos gebėjimais, dar prisideda bendrakultūrinis išprusimas, kuris įgyjamas skaitant knygas, žiūrint spektaklius, filmus, parodas, klausantis muzikos ir kt. Taip pat tinka organizuoti diskusijas, aptarimus, refleksijas raštu, pristatymus skaitmeninėje erdvėje, dalyvavimą vietos bendruomenės kultūrinuose renginiuose ir pan. Šokio kontekstų gilesniam pažinimui rekomenduojamas mokinių dalyvavimas gyvuose kultūrinuose renginiuose, nepriklausomai nuo to, koks jų pobūdis ir kur jie vyksta (profesionalus šokio spektaklis teatre, ar bendruomenės šventėje miesto aikštėje), nes gyvas bendravimas su šokio reiškiniu ir jo kūrėjais ir dalyviais visada veikia giliau ir stipriau, nei stebėjimas ekrane. Todėl siūlome suplanuoti ugdymo procesą ir sudaryti sąlygas mokiniams pamokų metu dalyvauti šokio renginiuose. Jei tai nepavyksta, paskatinti mokinius dalyvauti savarankiškai ar su šeima. Bet kokiu atveju, po dalyvavimo yra būtinas aptarimas ir diskusijos, kurių metu mokiniai žodžiais išsakytų savo patirtis ir taip giliau suvoktų reiškinių ir jo kontekstą. Taip pat labai paveiku yra gyvi susitikimai su kuriančiais šokio menininkais (šokėjais, choreografais) ar su šokiu susijusių profesijų atstovais (šokio kritikais, scenografais, kompozitoriais ir kt.), kurie savo pasakojimuose gali atskleisti daug asmeninių įžvalgų ir netikėtų socialinių kultūrinių kontekstų.

3. Tarpdalykinių temų integravimas. Dalykų dermė

Bendrojo ugdymo turinio pateikimas per ugdomas mokinių kompetencijas, kurių atnaujintose programose yra išskirtos šešios, jau savaime integruoja atskirų dalykų siekius – visi dalykai numato išugdyti minėtas mokinių kompetencijas. Jei žvelgtume į atskirų dalykų integravimą, siūloma susitarti su kitų dalykų mokytojais ir susiplanuoti galima temines savaites ar teminius modulius, kad tuo pačiu metu įvairių dalykų pamokose skirtingomis raiškos priemonėmis būtų sprendžiamos tos pačios tarpdalykinės temos. Tokiu būdu mokiniai pajustų atskirų temų integralumą ir suvoktų gilesnę tos temos asmeninę reikšmę.

1–2 klasė.

Tarpdalykinė tema. 2.6.1. Asmens galios (santykis su pačiu savimi).

Tema: „Mano emocijos“.

Mokinių pasiekimai	Šokio veikla	Galima integracija	Trukmė
C1, C2, A1, A2, B1, B2, B3, A1, A2, A4, B1, B2, B3, C2.	Mokytojas pasakoja mokiniams, kaip judesiu galima išreikšti savo emocijas ir kaip jas atpažinti kitų judesiuose arba kaip suprasti šoku perteikiamas emocijas. Dažnai, banguoti, apvalūs judesiai suprantami kaip taikūs ir raminantys, o aštrūs, kampuoti, staigūs ir neramūs gestai suprantami kaip pikti. Greiti judesiai dažniausia perteikia laimę ar džiaugsmą, o lėti judesiai – liūdesį ar skausmą. Mokytojas rodo mokiniams paveikslėlius su žmonių veido išraiškomis ir kviečia mokinius emocijas perteikiančias išraiškas perteikti judesiu, bet ne veido išraiška. Ta pačią užduotį galima atlikti pasitelkus įvairią muziką, perteikiančią įvairias nuotaikas, kviešti mokinius judesiais išreikšti tai, kokias emocijas ji jiems sukelia. Mokytojas demonstruoja vaizdo medžiagą, kurioje mokiniai skatinami atpažinti ir įvardinti šokyje perteikiamas emocijas. https://www.youtube.com/watch?v=FAp zIX9Fdh4 HTTPS://WWW.YOUTUBE.COM/WATCH?V=XA8PCRELDU8 Mokytojas skelbia užduotį judesiu perteikti pasirinktą vieną emociją (pvz. džiaugsmą, liūdesį, pyktį). Mokiniai, stovėdami rate, po vieną improvizuoja perteikdamas pasirinktą emociją, kiti bando atspėti. Po užduoties aptariama, kokias emocijas mokiniams pavyko išreikšti lengviausiai, kokia judesių energija ir tempas buvo naudojami.	Etika. Pažįsta savo jausmus. Susipažįsta su emocijomis ir jausmais, mokosi juos atskirti ir juos išreikšti tinkamais būdais. Pasakoja apie įvairias situacijas ir kokias emocijas jose gali jausti. Paaškina, kas sukelia stiprias emocijas ir pasako, kaip jas gali nuraminti. Atpažįsta klasės draugų emocijas, apibūdina, kaip jaučiasi kiti asmenys (pvz., draugai, šeimos nariai). Muzika. Klausosi kontrastingus dinamikos ir tempo (garsiai–tyliai, lėtai – greitai) muzikinius kūrinius. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, įvardija nuotaiką. Dailė. Apibūdina dailės kūrinių keliamą įspūdį, nuotaiką, išsako savo nuomonę, ką autoriai norėjo pavaizduoti.	1 pamoka

3–4 klasė.

Tarpdalykinė tema. Darnus vystymasis (aplinkos apsauga, atsakingas vartojimas, gamtos išteklių tausojimas, klimato kaitos prevencija).

Tema: „Žemės diena“.

Mokinių pasiekimai	Šokio veikla	Galima integracija	Trukmė
C2, C3, B1, B2, B3, A1, A2, A3, C2, C3.	Mokytojas supažindina mokinius, kaip menininkai kviečia atkreipti dėmesį į ekologijos problemas. Kaip menas gali keisti žmonių įpročius ir padėti tausoti gamtą. Klausomasi ištraukų iš pokalbio su ekologija per šoki tyrinėjančia lietuvių choreografe Greta Grinevičiūte „Kaip šiuolaikinis šokis padės šiukšližmogui išsilaisvinti?“ https://www.ziniuradijas.lt/laidos/sitai-nera/kaip-https://www.ziniuradijas.lt/laidos/sitai-nera/kaip-siuolaikinis-sokis-pades-siuksliazmogui-issilaisvinti?video=1 https://www.youtube.com/watch?v=2bztzwc60 ir kviečia mokinius sukurti šoki, kurį visi pristatys bendruomenei mokyklos Žemės dienos renginyje. Mokiniai gali naudoti jau žinomus žingsnius ir judesius arba sukurti savo. Svarbu, kad šiuo šokiu mokiniai perteiktų žiūrovui temą apie aplinkos išsaugojimo svarbą. Mokiniai gali kurti grupėmis, porose ar po vieną. Atskiras mokinių kompozicijas mokytojas gali sujungti į vieną pasirodymą.	Etika. Aš ir ekologija. Diskutuojama apie savo atsakomybę už ekologinį savo artimiausios aplinkos ir visos planetos saugumą. Susipažįsta su pagrindiniais ekologiniais principais. Lietuvių kalba. Teksto kūrimas. Informacinio teksto (žinutės, kvietimo, skelbimo), laiško rašymas. Mokomasi parašyti skelbimą, kviečiantį atkreipti savo aplinkos, visuomenės dėmesį į ekologijos problemą. Technologijos. Pateikia ir apibūdina idėją problemos sprendimui, įvardina jo naudingumą asmeniui ir artimiausiai aplinkai. Gamtamokslinis ugdymas. Aiškinamasi, kaip žmogaus elgesys gali teigiamai arba neigiamai paveikti miško, pievos ir vandens telkinio natūralias buveines, pateikiami ir aptariami pavyzdžiai, kokiais būdais galima išvengti aplinkos taršos arba ją sumažinti. Visuomeninis ugdymas. Dalyvavimas vietos bendruomenės gyvenime (koks elgesys yra atsakingas); idėjų kėlimas, sprendžiant kaip prisidėjus prie aplinkos pokyčių, pasikeičia ir santykis su ja.	2 pamokos

4. Kalbinių gebėjimų ugdymas per šokių pamokas

Siekiant ugdyti mokinių kalbinius gebėjimus per šokio pamokas mokytojas pats turėtų taisyklingai kalbėti, aiškiai formuluoti užduotis ir vertinimo kriterijus. Taip pat turėtų atsakingai palaipsniui įvesti šokio sąvokas į mokinių žodyną, kad būtų suprantamos tam tikro amžiaus mokiniams, pradedant nuo paprastesnių sąvokų palaipsniui įvedant sudėtingesnes.

Mokantis šokio būtina supažindinti mokinius su pagrindinėmis šokio sąvokomis ir siekti, kad jos būtų vartojamos tinkamai lietuvių kalbos požiūriu. Šokio dalykinės kalbos įvaldymas suteikia mokiniams platesnį išprusimą ne tik šokio, bet ir bendrai kultūros srityje, nes dauguma šokio sąvokų yra vartojamos bendrame meno ir kultūros kontekste. Pradinėse klasėse pakanka, kad mokiniai vartotų elementarias šokio sąvokas žodžiu, aptardami stebėtus, atliktus ar sukurtus šokius. Taip pat tinkamos kūrybinės žaidybinės užduotys, kuriose mokiniai lietuvių kalbos žodžius, kuriuos jie mokosi rašyti per lietuvių kalbos pamokas išreikštų judesiu, tai padėtų mokiniams suvokti verbalinio ir neverbalinio bendravimo sąsajas.

1–2 klasė. Kalbinių gebėjimų ugdymas šokio pamokoje

Šokio veikla	Sąvokos
Visi kartu mokiniai porose mokosi šokti tradicinį lietuvių šokį „Kiškelis“.	Lietuvių, tradicinis šokis, šokio pavadinimas, kiškelis.
Atlikus šokį mokiniai susėda ratu ir mokytojas užduoda nukreipiančius klausimus: pasakykite, prašau, pavadinimus tų judesių, kuriuos atlikote, kai šokote šį šokį? Pasakykite, kokio tempo buvo tie judesiai?	Kulnas, pirštai, patrepsėti, dvigubas žingsnis, susikabinti už parankės, greitai, poroje, tempas.
Mokytojas klausia, papasakokite, prašau, apie ką buvo šis šokis, kokia jo nuotaika?	Linksma šokio nuotaika.
Mokytojas klausia, pasakykite, prašau, ką galvojate apie šį šokį? Ar buvo įdomu jį šokti ar ne? Kodėl?	Įdomu, neįdomu, linksmas šokis, juokingas šokis.

3–4 klasė. Kalbinių gebėjimų ugdymas šokio pamokoje

Šokio veikla	Sąvokos
Stebi mokytojo parinktus tradicinius įvairių tautų šokius, pavyzdžiui, lietuvių, estų, vokiečių ir juos nagrinėja pagal šokio tempą, šokio erdvės lygius ir kryptis, šokio judesius.	Lietuvių, kitų tautų, tradicinis šokis, šokio tempas (greitas, lėtas), erdvės lygis (aukštai, žemai), kryptis (pirmyn, atgal, ratu), šuoliukas,ėjimas, bėgimas, tūpsnis.
Mokytojas prašo paaiškinti kaip suprato stebėtų šokių temą ir nuotaiką.	Šokio tema, šokio nuotaika, linksmas, liūdnas, rimtas.
Mokytojas klausia, kokie jūsų įspūdžiai, stebint lietuvių, estų ir vokiečių šokius? Kuris šokis jums labiau patiko? Kodėl?	Patiko, nepatiko, per daug greitas, keisti judesiai, nesupratau.

5. Siūlymai mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų

Mokytojų nuožiūra skirstomų 30 procentų pamokų metu, t. y. apie 10 pamokų per mokslo metus, siūloma planuoti ir įgyvendinti kultūrinės edukacijos veiklas, pasinaudojant „Kultūros paso“ teikiamomis paslaugomis ir pasirenkant iš jų profesionalaus meno renginius – šokio spektaklius, stebint juos kultūros įstaigose, t. y. išeinant iš mokyklos. Profesionalių spektaklių stebėjimas teatre ar kitoje kultūros įstaigoje, o ne tik mokykloje padeda mokiniams susipažinti su scenos meno specifika ne tik meniniu požiūriu, bet ir techniniu – kaip sukonstruota scena, apšvietimo ir įgarsinimo sistemos.

Mokytojų nuožiūra skirstomos pamokos taip pat gali būti organizuojamos, atsižvelgiant į mokyklos, klasės kultūrinį socialinį kontekstą, o taip pat ir klasės poreikį pasigilinti į atskiras temas ar šokio žanrus, kurti meninius projektus, akcijas.

Mokytojo nuožiūra skirstomos pamokos gali būti apjungiamos ir organizuojamos kaip modulis konkrečiu mokslo metų laikotarpiu, pavyzdžiui, rudens semestro pabaigoje arba pavasario semestro

pabaigoje. Modulį galima vykdyti, sutelkiant 10 pamokų į vieną periodą, pavyzdžiui lapkričio–gruodžio mėn. arba kovo–gegužės mėn. arba skirstyti į du modulius po 5 pamokas. Skirstymas į du ar net tris modulius (po 3 pamokas) labiau tiktų pradinių klasių mokiniams, nes truktų trumpesnį laiko tarpą ir lengviau būtų numatomas ir pasiekiamas rezultatas, kadangi dažniausiai šokio pamoka vyksta vieną kartą per savaitę.

Siūlomi modulių pavyzdžiai.

1–2 klasės. Du moduliai po 5 pamokas. Pirmas modulis „Lietuvių kalendorinių švenčių tradicijos ir šokiai“, antras modulis „Pažinkime savo krašto šokio tradicijas“.

3–4 klasės. Vienas modulis 10 pamokų: kūrybinis klasės projektas – šokio spektaklis „Stichijos: oras, vanduo, ugnis, žemė“. Mokiniai pasiskirstę grupėmis kartu su mokytoju galėtų kurti atskirus epizodus, kuriuose perteiktų skirtingas stichijas. Pavyzdžiui, jei klasėje yra 24 mokiniai, kiekviename epizode galėtų dalyvauti po 6 mokinius, iš viso keturios grupės, pristatančios keturias stichijas.

6. Veiklų planavimo ir kompetencijų ugdymo pavyzdžiai

Planuojant šokio ugdymo procesą ir mokinių kompetencijų ugdymą svarbus nuoseklumas. Pradėti reiktų nuo klasės konteksto išsiaiškinimo: ar mokiniai prieš tai yra mokęsi šokio, kur ir kaip mokęsi, ar mokiniai turi raidos sutrikimų, kokios tautybės mokinių yra klasėje. Kitas žingsnis – suderinti su numatomais klasės ir (arba) mokyklos planuojamais tais mokslo metais renginiais, kuriuose yra numatyti šokio pasirodymai.

Užrašant ilgalaikį planą, pirmiausia reiktų susikonkretinti šokio mokymosi uždavinius, kurie būtų realiai pasiekiami per numatytą pamokų skaičių. Išsikelti uždaviniai tikslui pasiekti turėtų sietis su numatomais rezultatais, t. y. su mokinių pasiekimais. Planuojant, kurių pasiekimų sieksite per mokslo metus, galima pasirinkti plane užrašyti pasiekimą taip kaip jis yra užrašytas programoje arba galima jį koreguoti, konkretinant pagal tų mokslo metų ir konkrečios klasės situaciją. Svarbu yra numatyti pamokų kiekį, skirtą kiekvieno pasiekimo siekimui, o laikotarpį galima apibrėžti apytikriai, t. y. nenumatyti konkretaus mėnesio ar savaitės, tokiu būdu paliekant laisvės planui keistis pagal mokinių poreikius ir pasiekimų įgijimo tempą.

Ilgalaikio plano 2 klasei pavyzdys

Laikotarpis: vieneri mokslo metai, 36 pamokos (viena pamoka per savaitę).

Mokymosi uždaviniai. Siekiama, kad per šokio pamokas mokiniai:

- ugdytųsi pasitikėjimą savimi ir pagarbą kitam, šokdami poroje ir grupėje lietuvių, lenkų, estų, vokiečių tradicinius šokius;
- pavieniui ir grupėje kurtų šokio fragmentą naudodami natūralius judesius, išreikšdami šokio elementus ir perteikdami gamtos reiškinių temas;
- susipažintų su gatvės šokiu, mokydami vieno iš stilių – breiko pagrindinių judesių ir stebėdami breiko šokėjų kovas;
- stebėtų ir nagrinėtų lietuvių, lenkų, estų, vokiečių tradicinius šokius;
- išsakytų savo nuomonę, diskutuodami apie matytus ir atliktus lietuvių, lenkų, estų, vokiečių tradicinius šokius ir gatvės šokį;
- aptartų savo šokio patirtį, įgytą per šokio pamokas.

Trumpa klasės mokinių charakteristika: mokiniai yra mokęsi šokio dalyko pirmoje klasėje, yra susipažinę su lietuvių tradiciniais šokiais „Kiškelis“, „Graži mūsų šeimynėlė“, „Šoks berniukai šokinį“, mokęsi porose kurti šokio judesių sekas, naudojant greitus ir lėtus judesius, įvairus erdvės lygius rudens tematika.

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos/ temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
Šokio raiška			
A1. Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, koordinuodamas judesius, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį ir šokio nuotaiką.	Kūrybinės improvizacinio pobūdžio užduotys pavieniui ir porose, skirtos tyrinėti judėjimą erdvėje įvairiomis kryptimis (pirmyn–atgal, aukštyn–žemyn), tempo variantus (greitai–lėtai), įvairios nuotaikos judesių derinius (piktai, liūdnai, linksmai). Tradicinių lietuvių, lenkų, estų, vokiečių šokių mokymasis. Mokytojo sukurtų natūralių judesių šokio kompozicijų „Rudens spalvos“ ir „Pavasario gėlės“ mokymasis.	6–8 pamokos	Kultūrinė, kūrybiškumo, komunikavimo, pažinimo, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos
A2. Pavieniui ar poroje kuria paskiras natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į temą, naudodamas įvairių judesių tempą, dydį ir erdvės lygius.	Kūrybinės individualios ir porose improvizacinio pobūdžio užduotys, skirtos plėtoti judesius pagal pasirinktą įvykių seką, perteikiant temas gamtos reiškinių pagrindu: ledas tirpsta, virsta vandeniu, vanduo teka, garuoja; nuotaiką arba savybę: linksmas ir liūdnas drugelis, didelis dramblys ir maža skruzdėlė). Akcentuojama tempo ir erdvės krypčių ir lygmenų, įvairių judesių dydžių naudojimas. Kūrybinių užduočių pristatymas klasėje ir aptarimas.	6–8 pamokos	Kūrybiškumo, komunikavimo, kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos
A3. Kartu su kitais įgyvendina pasiūlytą šokio veiklos epizodą klasės šventėje, skirtoje mokslo metų pabaigai.	Vaidmenų žaidimai, skirti padėti mokiniams pasirinkti patinkančią šokio veiklą ir vaidmenį klasės kūrybiniame projekte ir atlikti susijusius veiksmus: šokėjo, choreografo, atsakingo už muzikos parinkimą, kostiumų dailininko ir pan. Kūrybinis klasės projektas, skirtas mokslo metų pabaigai tema „Margaspalvė mūsų klasė“. Grupėse mokomasi aptarti įspūdžius, kilusius atliekant pasirinktas veiklas.	4–5 pamokos	Kūrybiškumo, kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos
A4. Įvardija per šokio pamoką įgytas šokio žinias.	Diskusijos pamokos pabaigoje, skatinančios mokinius išsakyti, ko šiandien išmoko, ką naujo sužinojo apie savo judėjimą, apie šokį, kas sekėsi gerai, kas nesisekė. Mokytojas nukreipiančiais klausimais padeda mokiniams mąstyti apie tai, kodėl vienas ar kitas dalykas sekėsi ar nesisekė atlikti, suprasti.	2–3 pamokos	Pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos
Šokio supratimas ir vertinimas			

B1. Įvardija stebėto, savo atlikto ar sukurtą šokio tempą, atliktus šokio judesius.	Tradicinių lietuvių, lenkų, estų ir vokiečių šokių vaizdo įrašų stebėjimas ir aptarimas.	1–2 pamokos	Pažinimo, kultūrinė kompetencijos
B2. Įvardija savo sukurtą ir kaip suprato stebėto ar atlikto šokio temą ir nuotaiką.	Gatvės šokių vaizdo įrašų stebėjimas ir aptarimas. Išminktų tradicinių lietuvių, lenkų, estų ir vokiečių šokių aptarimas	1–2 pamokos	Komunikavimo kompetencija
B3. Savais žodžiais išsako įspūdžius, kilusius stebint, Atliekant ar kuriant šokio kūrinį.	Kūrybinių užduočių metu draugų sukurtų šokio kompozicijų stebėjimas ir aptarimas. Savo sukurtos šokio kompozicijos aptarimas.	1–2 pamokos	Kūrybiškumo kompetencija
Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas			
C1. Įvardija artimiausioje aplinkoje pastebėtos judesio ar šokio raiškos savybes, siekdamas pasisemti kūrybinių idėjų.	Augalų ir paukščių judėjimo stebėjimas gamtoje (mokyklos kieme arba artimiausiame parke ar miške), taip pat ir vaizdo įrašuose internete. Diskusijos, skatinančios aptarti pastebėto aplinkoje judėjimo bruožus, atkreipiamas dėmesys į atskirų augalo dalių skirtingą judėjimą (šaknis, kamienas, lapai, žiedai, stiebai) ir įvairių paukščių (žvirblių, varnų, gervių, pingvinų) skirtingą judėjimą ant žemės ir ore. Diskusijose atrastų kūrybinių idėjų aptarimas.	1–2 pamokos	Pažinimo, kūrybiškumo, kultūrinė kompetencijos
C2. Įvardija stebėto šokio atlikimo aplinkybes ir tikslą.	Tyrimas, skatinantis išsiaiškinti kokios gamtinės ir oro sąlygos turi įtakos augalų ir paukščių judėjimui ir koku tikslu stebėti gyvi objektai juda.	1–2 pamokos	Komunikavimo kompetencija
C3 Atsižvelgdamas į situaciją pritaiko kūno apšilimo ir pailsėjimo judesius, reikalingus taisyklingos laikysenos ir saugios šokio veiklos užtikrinimui.	Kūno parengimo šokio veiklai pratimai, naudojami pamokos pradžioje skatinant mokinius naudoti tuos pratimus ir namuose, kai nevyksta šokio pamokos. Vaikų joga: Saulės pasveikinimo pratimai. Kvėpavimo užduotys, skatinančios išmokti atsipalaiduoti po šokio veiklos. Diskusijos, aiškinantis kūno parengimo ir atsipalaidavimo pratimų reikalingumą.	2–3 pamokos	Pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos

Ilgalaikio plano 4 klasei pavyzdys

Laikotarpis: vieneri mokslo metai, 36 pamokos (viena pamoka per savaitę).

Mokymosi uždaviniai. Siekiama, kad per šokio pamokas mokiniai:

- ugdytųsi pasitikėjimą savimi ir pagarbą kitam, šokdami poroje ir grupėje istorinius renesanso ir lietuvių, rusų, italų liaudies šokius;
- pavieniui ir grupėje kurtų šokio fragmentą naudodami natūralius judesius, išreiškdami šokio elementus ir perteikdami gamtos reiškinių temas;

- susipažintų su istoriniu šokiu, mokymiesi renesanso šokių pavanos ir branlio;
- stebėtų ir nagrinėtų istorinius renesanso ir lietuvių, rusų, italų liaudies šokius;
- išsakytų savo nuomonę, diskutuodami apie matytus ir atliktus renesanso ir lietuvių, rusų, italų liaudies šokius;
- aptartų savo šokio patirtį, įgytą per šokio pamokas.

Trumpa klasės mokinių charakteristika: mokiniai yra mokęsi šokio dalyko pirmoje–trečioje klasėje, yra susipažinę su lietuvių, lenkų, estų, vokiečių tradiciniais šokiais, mokęsi improvizuoti pavieniui ir kurti porose šokio judesių sekas, išreiškiant šokio elementus gamtos reiškinių temomis.

Numatomi rezultatai (mokinių pasiekimai)	Turinys (veiklos/ temos)	Pamokų skaičius	Ugdomos kompetencijos
Šokio raiška			
A1. Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, kontroliuodamas judesių tėkmę, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį, formą ir šokio nuotaiką.	Improvizaciniai judesio žaidimai ir kūrybinės šokio užduotys, skatinančios gilinti mokinių savikontrolės gebėjimus, plėtoti šokio elementų supratimą ir raiškos gebėjimus išreikšti judesio dydį (didelis, mažas), stiprumą (silpnas, stiprus), formą (vingiuotas, kampiuotas), formuoti erdvėje įvairias figūras (ratą, įstrižainę, vingiuotą liniją), perteikti šokio nuotaiką. Renesanso pavanos ir branlio bei lietuvių, rusų, italų liaudies šokių mokymasis.	6–8 pamokos	Kultūrinė, kūrybiškumo, komunikavimo, pažinimo, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos
A2. Pavieniui ir poroje kuria susietas natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į šokio nuotaiką ir temą, naudodamas įvairių judesių tempą, dydį, formą ir erdvės lygius.	Improvizavimo ir komponavimo užduotys pavieniui ir porose, skatinančios suprasti šokio pradžios ir pabaigos elementus, numatyti judesių vystymo kryptis kontrasto principu pagal nuotaikas (linksmi–liūdnei–piktai–linksmi) ar savybes (lengvai–sunkiai–drąsiai–atsargiai), susiejant su įvairių judesių tempu, dydžiu ir forma, naudojant natūralius judesius.	6–8 pamokos	Kūrybiškumo, komunikavimo, kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos
A3. Pasirenka šokio veiklą ir laikydamasis sceninio elgesio ir žiūrovo taisyklių ją įgyvendina kartu su kitais klasės ar mokyklos renginyje.	Diskusijos, kurių metu susipažįstama su šokio profesijomis (šokėjas, choreografas) ir su šokius susijusiomis profesijomis (šokio mokytojas, šokio kritikas), aiškinamasi jų funkcijos. Mokomasi pasirinkti sau patinkančią dalyvavimo šokio veikloje funkciją ir ją įgyvendinti klasės ar mokyklos renginyje. Šokėjo–žiūrovo situacijos, kurių metu aiškinamasi žiūrovo ir šokėjo elgesio nuostatas.	4–5 pamokos	Kūrybiškumo, kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos
A4. Įvardija per artimiausią laikotarpį įgytą šokio patirtį ir pasiekimus.	Savo šokio patirties aptarimas individualiai ir porose, atkreipiant dėmesį į asmeninės šokio raiškos pokyčius. Įsivertinimo užduotys pagal pateiktus kriterijus.	2–3 pamokos	Pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos

			kompetencijos
Šokio supratimas ir vertinimas			
B1. Nusako stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio tempą, panaudotus šokio erdvės lygius ir kryptis, įvardija atliktus šokio judesius.	Renesanso šokių ir lietuvių, rusų bei italų liaudies šokių vaizdo įrašų stebėjimas ir aptarimas, mokantis apibūdinti stebėtus šokius, įvardyti nuotaiką, temą ar pagrindinę mintį, panašumus ir skirtumus.	4–5 pamokos	Pažinimo kompetencija
B2. Paaiškina savo sukurto ir kaip suprato stebėto ar atlikto šokio temą ir nuotaiką.	Savo atliekamų ir kuriamų šokio temos ir nuotaikos įvardijimas. Susipažinimas su šokio sąvokomis (šokio žingsniai, judesys, erdvės kryptys, erdvės lygiai, ritmas, tempas, energija, šokio nuotaika) ir mokymasis tinkamai jas vartoti bei taikyti vertinimo kriterijus (išraiškingas, įdomus, linksmas, nuobodus).	4–5 pamokos	Kultūrinė, komunikavimo, kūrybiškumo kompetencijos
B3. Vartodamas Elementarias šokio Sąvokas išsako įspūdžius, kilusius stebint, atliekant ar kuriant šokio kūrinį.	Diskusijų metu mokymasis išklausyti kitų ir išsakyti savo įspūdžius, kilusius stebint draugų ar kitų šokėjų atliekamus šokius.	4–5 pamokos	Komunikavimo, kūrybiškumo kompetencijos
Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas			
C1. Iš pavyzdžių atpažįsta ir įvardija tradicinius lietuvių ir kitų tautų šokamuosius žaidimus, ratelius ar šokius.	Renesanso šokių ir lietuvių, rusų bei italų liaudies šokių stebėjimas ir aptarimas.	3–4 pamokos	Pažinimo, kūrybiškumo kompetencijos
C2. Įvardija stebėto šokio atlikimo aplinkybes ir jų įtaką aptariamam šokiui.	Dalyvavimas tradicinėse bendruomenės šventėse ir jų aptarimas, siekiant išsiaiškinti stebėtų šokių aplinkybes ir jų įtaką aptariamam šokio reiškiniui.	2–3 pamokos	Komunikavimo, kultūrinė kompetencijos
C3. Atsižvelgdamas į situaciją panaudoja šokį kaip emocijų paleidimo, atsipalaidavimo ir pasilinksminimo būdą.	Diskusijos, skatinančios mokinius sugalvoti, kaip galima panaudoti šokį kitų dalykų pamokose arba norint nusiraminti ir atsipalaiduoti po pamokų ar kilusios nemalonios situacijos. Pasisveikinimo, atsisveikinimo, atsipalaidavimo, susikaupimo ritualų kūrimas klasėje.	2–3 pamokos	Pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos

Mokinių kompetencijų ugdymo pavyzdžiai

1–2 klasė.

Šokio raiška. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Kultūrinė, kūrybiškumo, komunikavimo, pažinimo, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos	A1. Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, koordinuodamas judesius, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį ir šokio nuotaiką.	<i>Užduotis: „Lietuvių tradicinio ratelio „Upytėlė teka“ mokymasis“.</i> Mokytojas gali pradžioje parodyti šio šokio vaizdo įrašą ir atkreipti mokinių dėmesį į šokėjų išsidėstymą erdvėje (sustojus poromis vienoje eilėje) ir šokio tempą (pirma dalis – lėta, antra – greita). Planuojant šio ratelio mokymąsi galima susitarti su muzikos mokytoju, kad mokiniai išmoktų dainuoti šį ratelį. Jei susitarti nepavyksta, galima pamokos pradžioje išmokti ratelio žodžių, kad šokant mokiniai galėtų dainuoti arba suskirstyti mokinius į dvi grupes, viena grupė šoka, kita dainuoja, o po to grupės apsikeičia veiklomis. Galima šį ratelį atlikti visa klase su muzikos įrašu. Mokomoji medžiaga „Upytėlė teka“ nuoroda: https://smp2014me.ugdome.lt/index.php/site/mo/mo_id/422	10 min.
Kultūrinė, kūrybiškumo, komunikavimo, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos	A2. Pavieniui ar poroje kuria paskiras natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į šokio nuotaiką ar temą, naudodamas įvairių judesių tempą, dydį ir erdvės lygius.	<i>Kūrybinė užduotis: „Mano upės kelionė“.</i> Mokytojas primena ir kartu su mokiniais aptaria išmoktą lietuvių tradicinį ratelį „Upytėlė teka“, atkreipdamas dėmesį į judesių tempą ir šokėjų išsidėstymą erdvėje. Mokytojas siūlo mokiniams porose sukurti savo šokio improvizaciją, kurioje būtų naudojami natūralūs judesiai, įvairūs judėjimo tempas ir erdvės lygiai, įsivaizduojant galimą upės kelionę: kaip nedidelis šaltinėlis veržiasi iš po žemės, kaip jis susijungia su kitais šaltiniais ir jie ima greitai tekėti, kol išilieja į didelę lėtai tekančią upę, tačiau kyla vėjas ir bangos upėje ima didėti. Aptarus galimą judesių plėtojimo kryptį, mokiniai porose improvizuoja. Ši kūrybinė užduotis galima atlikti be muzikos, tokiu būdu mokiniams bus lengviau mokytis kurti savo ritminę struktūrą. Galima parinkti ir foninę muziką, tokiu atveju iškyla galimybė, kad mokiniai nekurs savo ritminės struktūros, o derinsis prie muzikos. Šią užduotį rekomenduojama atlikti suskirsčius mokinių poras į dvi grupes, kai vieni šoka, kiti stebi, po to apsikeičia veiklomis.	10 min.
Kultūrinė, kūrybiškumo, pažinimo,	A3. Kartu su kitais įgyvendina	<i>Vaidmenų žaidimas: „Apsilankymas šokio teatre“.</i> Mokytojas kviečia mokinius įsivaizduoti, kad erdvė, kurioje šiandien vyksta pamoka, yra šokio teatras.	30 min.

kompetencijos	pasiūlytą šokio veiklos epizodą klasės ar mokyklos renginyje.	Mokytojo padedami mokiniai aptaria, kokių profesijų žmonės veikia šokio teatre: šokėjai, muzikantai, garso operatorius, šviesų operatorius, scenografijos ir kostiumų dailininkas, durininkai, valytojai, žiūrovai. Aptarus įvairias veiklas mokytojas kviečia mokinius pasirinkti, kurie mokiniai norėtų būti atlikėjai, kurie žiūrovai. Aptariama, kokios yra atlikėjų elgesio nuostatos: pasiruošti pasirodymui, susikaupti, pabaigoje nusilenkti; kokios žiūrovo elgesio taisyklės: ramiai laukti pasirodymo, pasirodymo metu netrukdyti kitiems žiūrovams, pasibaigus pasirodymui paploti ir kt. Mokytojas suskirsto mokinius į dvi grupes – mokinius–atlikėjus ir mokinius–žiūrovus. Mokiniai–atlikėjai šoka, mokiniai–žiūrovai stebi. Visi mokiniai skatinami laikytis aptartų elgesio taisyklių. Po pasirodymo mokinių grupės keičiasi vaidmenimis – atlikėjai tampa žiūrovais, o žiūrovai – atlikėjais. Po „apsilankymo šokio teatre“ mokiniai aptaria savo patirtis, kelia klausimus, dalijasi pastebėjimais. Jeigu yra mokinių, kurie pamokoje savęs nemato nei atlikėjo, nei žiūrovo vaidmenyje, aptarus su mokytoju, jie atlieka kitą, sutartą vaidmenį, pvz. pranešėjo, budėtojo, šviesų operatoriaus ir kt.	
Pažinimo kompetencija	A4. Įvardija šokio artimiausio laikotarpio pasiekimus.	<i>Vaidmenų žaidimas: „Žaislai–žiūrovai“.</i> Mokytojo pasiūlyti mokiniai į pamoką atsineša savo mėgstamą žaislą. Mokytojas pristato mokiniams, kad žaislai pamokoje atliks žiūrovo vaidmenį. Mokiniai juos pasideda taip, kad žaislai „matytų“ visą erdvę. Pamokos pabaigoje, mokytojas kviečia mokinius pasiimti savo žaislus ir susėsti į bendrą ratą.	10 min.
Kultūrinė, kūrybiškumo, komunikavimo, pažinimo kompetencijos	B1. Įvardija stebėto, savo atlikto ar sukurto šokio tempą, atliktus šokio judesius.	Mokytojas klausia kiekvieno mokinio, atkreipdamas jo dėmesį klausimais: „Kaip galvoji, ką pasakytų tavo mašinėlė/meškiukas/kaladėlė apie tavo darbą pamokoje? Kokia buvo tavo nuotaika? Kas tau labiausiai pasisekė? Ką būtų galima tau patobulinti?“ Klausimus galima sukonkretinti, pavyzdžiui: • Kuriuos šokio žingsniu tau pavyko atlikti geriau – lėtus ar greitus? • Kaip tau buvo lengviau šokti – vienas ar su draugu poroje? • Kokie įspūdžiai kilo stebint tą patį šokį, kurį atliko suaugę šokėjai? • Ką manai apie tai, kaip klasės draugai šoko? • Ką patarčiau sau kitam pasirodymui. Mokiniai į mokytojo klausimus atsako iš žaislo pozicijos, tai palengvina jiems kalbėjimą apie savo pasiekimus ir skatina kritiškai mąstyti.	10 min.
Kultūrinė, komunikavimo,	B2. Įvardija savo sukurto ir	Išmoktą šokį „Upytėlė teka“ mokiniai gali sušokti dviem atskiromis grupėmis, kai vieni yra atlikėjai, o	10 min.

socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos	kaip suprato stebėto ar atlikto šokio temą ir nuotaiką.	kiti žiūrovai. Po to grupės pasikeičia veiklomis. Mokytojas kviečia mokinius aptarti atliktą ir stebėtą šokį, užduodamas klausimus: • Apie ką dainuojama šiame ratelyje? • Ką išreiškia siūbuojančios sukabintos šokėjų rankos (pvz., bangelės)? Ką išreiškia bėgantys šokėjai (pvz., vandens tekėjimą, žuvelių plaukimą)? • Kokia buvo šokėjų nuotaika? • Kaip šokėjų nuotaika padėjo suprasti, kokia ten buvo upė (pvz., linksmas upeliukas, ar srauni arba lėtai tekanti upė ir kt.)?	
Kultūrinė, komunikavimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos	B3. Savais žodžiais išsako įspūdžius, kilusius stebint, atliekant ar kuriant šokio kūrinį.	Mokiniai atliko išmoktą šokį „Upytėlė teka“, taip pat stebėjo šį šokį, atliekamą klasės draugų. Mokytojas kviečia mokinius aptarti įspūdžius, užduodamas klausimus: • Kokia jų nuomonė apie išmoktą ratelį (pvz., smagus, įdomus ar neįdomus, keistas, sunkiai ar lengvai išmokstamas ir pan.)? Kaip sekėsi šokti su draugu poroje? • Kaip kitiems klasės draugams sekėsi šokti? Po atlikto lietuvių tradicinio ratelio „Upytėlė teka“ mokytojas kviečia mokinius aptarti išmoktą ratelį, užduodamas klausimus: • Kokio tempo buvo ratelio dalys? • Kurie judesiai buvo lėti, kurie greitai? • Kokie buvo naudojami šokio žingsniai? • Kodėl greitojoje dalyje vieniems reikia pakelti aukštai rankas, o kitiems pasilenkti? Mokomoji medžiaga „Upytėlė teka“. Nuoroda: https://smp2014me.ugdome.lt/index.php/site/mo/mo_id/422	10 min.

3–4 klasė.

Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo, kūrybiškumo, komunikavimo, kultūrinė kompetencijos	C1. Įvardija artimiausioje aplinkoje pastebėtos judesio ar šokio raiškos savybes, siekdamas pasisemti	<i>Šokio eksperimentas: „Mano pupelės gimimas“:</i> 1. Mokytojas skiria užduotį mokiniams namuose vazonėlyje pasodinti pupelę, prieš tai aptaręs su mokiniais sodinimo etapus: kiek reikia pupelės sėklą išmirkyti, kaip ją pasodinti, palaistyti. Šiai veiklai galima pakviesti mokinio šeimos narius dalyvauti ir padėti. 2. Suplanuojama, kad visus pupelės augimo etapus mokiniai fiksuos (filmuos arba fotografuos) telefonu.	Augalo augimo fiksavimui 1–2 savaitės. Kūrybinei užduočiai skiriama

	kūrybinių idėjų.	Tuo pačiu metu mokinys fiksuoja šalia augalo savo atliekamus judesius, kurie atkartoja pasodinto augalo augimo etapus ir su tuos susijusias formas bei judesius: 1 etapas – pupelė žemėje; 2 etapas – daigo pasirodymas; 3 etapas – daigo augimas; 4 etapas – skleidžiasi pirmieji lapai. Surinkus visą užfiksuotą medžiagą, remdamasis augalo augimo ir savo judesių bei su tyrimu susijusių emocijų patirtimi, pamokos metu kuria improvizuotą šokio kompoziciją „Mano pupelės gimimas“. Mokytojas gali apjungti visų mokinių kūrybines improvizacijas ir sukurti bendrą klasės šokio paveikslą, pvz., „Kai bunda gamta“, „Augalų kelionė“, „Mano žemė“ ir pan. Bendroje klasės šokio kompozicijoje galima įtraukti mokinių solo pasirodymus (pvz., gal vienas augalas sudygo ir staiga nuvyto, kitas gal labai lėtai vystėsi, o užaugo plačiausiais ir galingiausiais lapais, gal sėkla iš vis nesudygo ir pan.). Mokytojo nuožiūra, pasirodymo metu gali būti naudojamos video projekcijos su mokinių užfiksuotais augalų augimo etapais.	1 pamoka
Pažinimo, kūrybiškumo, komunikavimo, kultūrinė kompetencijos	C2. Įvardija stebėto šokio atlikimo aplinkybes ir tikslą.	<i>Užduotis: „Šokio planeta“.</i> Mokiniai stebi mokytojo parinktą filmuką „Šokio planeta“, kuriame pristatomas šiuolaikinio šokio pradžiamokslis. Mokiniai susipažįsta su „Šokio planeta“ ir jos gyventojais. Po filmuką peržiūros mokytojo nukreipiami mokiniai aptaria: • Kas gyvena Šokio planetoje? • Kaip elgiasi Šokio planetos gyventojai? • Ar šokėjai yra tokie patys kaip mes? • Kokie poliai yra Šokio planetoje? • Kas yra bendruomenės šokis? • Kas yra scenos šokis? • Kokių šokių stilių, papročių galima rasti Šokio planetoje? Mokomoji medžiaga. Nuoroda: Šokio planeta Planet Dance.	20 min.
Pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos	C3. Atsižvelgdamas į situaciją pritaiko kūno apšilimo ir pailsėjimo judesius, reikalingus taisyklingos laikysenos ir saugios šokio	<i>Kūrybinė užduotis: „Šešių žingsnių apšilimas“.</i> Mokytojas aptaria su mokiniais kūno dalių apšilimo prieš pradedant šokti svarbą. Didelis ir greitas aktyvumas gali būti pavojingas ir sukelti traumas, todėl kūno dalis būtina išjudinti palengva. Mokytojas pristato, kad mokiniai šiandien susipažins su šešiomis kūno dalimis, kurioms priskirs skaičius nuo 1 iki 6 ir juos reikės prisiminti: 1 – galva, 2 – pečiai, 3 – plaštakos, 4 – juosmuo ir klubai, 5 – kojos, 6 – pėdos. Kiekvienam skaičiui, t. y. jam priskirtai kūno daliai, skiriama iki 1 min. apšilimo pratimų. Skaičiai priskiriami tam, kad mokytojas ir mokiniai laikytųsi	5–10 min.

	veiklos užtikrinimui.	vienos sistemos, apšilimą pradėtų laipsniškai nuo 1 iki 6 skaičiaus, arba atbuline tvarka nuo 6 iki 1. Kelias pamokas apšilimui vadovauja mokytojas, rodydamas savo pratimus. Vėliau gali kviesti mokinius rodyti savo sugalvotus apšilimo pratimus. Norintiems mokiniams priskiriamas tam tikras skaičius arba jį pasirenka pats mokinys. Dabar jau patys mokiniai, paeiliui, demonstruoja savo sugalvotus tam tikros kūno dalies apšilimo pratimus, o visa klasė kartoja. Mokytojas stebi laiką ir skelbia, kada pradeda rodyti kitas mokinius. Ilgainiui mokiniai susikuria sau įdomų ir veiksmingą kūno apšilimo ritualą.	
--	-----------------------	---	--

3-4 klasė.

Šokio raiška. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos	A1. Šoka pavieniui, poroje ir grupėje, kontroliuojamas judesių tėkmę, orientuodamasis šokio erdvėje, prisiderindamas prie šokio ritmo ir tempo, perteikdamas judesio dydį, formą ir šokio nuotaiką.	<i>Atlikimo užduotis: „Branlių mokymasis“.</i> Mokiniai stebi branlio vaizdo įrašą, aptaria su mokytoju, kokius judesius pastebi, koku tempu jie yra atliekami. Tada išsidėstę erdvėje laisvai arba rate mokosi pagrindinių branlio žingsnių be muzikos. Vėliau sustoja į ratą atlieka branlį visi kartu su muzika. Mokomoji medžiaga: Žirnių–skalbėjų branlis https://www.youtube.com/watch?v=0UxnG1JDkuQ	15 min.
Kūrybiškumo, komunikavimo, kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos	A2. Pavieniui ir poroje kuria susietas natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į šokio nuotaiką ir temą, naudodamas įvairių judesių tempą, dydį, formą ir erdvės lygius.	<i>Kūrybinė užduotis grupėse: „Gamtos stichijos“.</i> Mokytojas supažindina mokinius, kad šiandien jie sukurs keturis paveikslus apie gamtos elementus (stichijas): ugnį, orą, vandenį ir žemę. Susitariama, kad sukurtas paveikslas turi turėti pradžią, plėtotę ir pabaigą. Aptariama, kokie judesiai, koks tempas, erdvės lygiai, judesių energija gali būti panaudota išreiškiant kiekvieną stichiją, kaip galima plėtoti vyksmą, priklausomai nuo to, kaip kinta stichija. Mokiniai atsistoja į bendrą ratą ir paeiliui išsiskaičiuoja nuo 1 iki 4. Visi pirmieji numeriai yra pirma komanda, visi antrieji – antra, tretieji – trečia, ketvirtieji – ketvirta. Mokytojas yra paruošęs keturis popieriaus lapus, kuriuose nupiešta po vieną stichiją. Mokiniai išsitraukia lapą, jo neatskleisdami kitoms draugų komandoms. Mokiniai kuria improvizacines kompozicijas.	15 min.

		Mokinių grupės paeiliui demonstruoja savo šokio etiudus, po pasirodymo stebintieji diskutuoja, kokią stichiją atskleidė pasirodę šokėjai, kokia tos stichijos istorija buvo papasakota judesiu.	
Kūrybiškumo, kultūrinė, pažinimo, pilietiškumo kompetencijos	A3. Pasirenka šokio veiklą ir laikydamasis sceninio elgesio ir žiūrovo taisyklių ją įgyvendina kartu su kitais klasės ar mokyklos renginyje.	Pristatydami išmoktą branlį arba sukurtą stichijos šokio kompoziciją mokiniai pasiskirsto vaidmenimis, vieni būna šokėjai, kiti – žiūrovai. Šokėjo –žiūrovo situacijose visi mokiniai pabūna abiejuose vaidmenyse. Jeigu kuris nors mokinyš nenorėjo dalyvauti stichijos paveikslo kūrime, mokytojas paskatina papasakoti, kaip jis būtų įgyvendinęs minėtą temą ir pasiūlytą, kokie judesiai, jo manymu, būtų tinkamiausi. Būdami žiūrovais mokiniai mokosi žiūrovo elgesio taisyklių, prieš tai jas aptarę su mokytoju. Tuo pačiu žiūrovai tampa ir šokio kritikais, kai yra aptariamose atliktos užduotys. Galima paskatinti mokinius išbandyti ir muzikos režisieriaus vaidmenį, kai mokinyš parenka muziką kūrybinės užduoties „Stichijos“ atlikimui. Arba kostiumų dailininko vaidmenį, kai sugalvoja temai perteikti tinkamą kostiumo detalę.	10 min.
Pažinimo, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencijos	A4. Įvardija per artimiausią laikotarpį įgytą šokio patirtį ir pasiekimus.	Mokiniai vertina savo veiklą šokio pamokoje pagal mokytojo pateiktus kriterijus. Galimi įvairūs būdai, pavyzdžiui, žymėjimas spalvomis (raudona – nepavyksta, geltona – sekasi neblogai, bet yra ką tobulinti, žalia – atlieku puikiai) ar kitais sutartiniais ženklais. Mokiniai savo veiklos įsivertinimus prie žymėjimų gali pakomentuoti žodžiu arba raštu.	5 min.

3–4 klasė.

Šokio supratimas ir vertinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo, kultūrinė, komunikavimo, kūrybiškumo kompetencijos	B1. Nusako savo sukurtą ir draugų sukurtą šokio tempą, panaudotus šokio erdvės lygius ir kryptis, įvardija atliktus šokio judesius. B2. Paaiškina savo sukurtą šokio temą ir nuotaiką. B3. Vartodamas elementarias šokio sąvokas	Atlikus kūrybinę užduotį grupėse „Gamtos stichijos“, kviesti mokius aptarti, kokius judėjimo tempus, erdvės lygius ir kryptis panaudojo, kokius judesius atliko. Papasakoja, kokią pasirinktos stichijos nuotaiką norėjo perteikti ir kokius judesius tam tikslui pasirinko. Išsako, ką galvoja apie draugų sukurtas kompozicijas, perteikiančias kitas stichijas, išsako savo nuomonę,	15 min.

	išsako įspūdžius, kilusius stebint šokio kūrinį.	paaškindamas, kodėl taip galvoja.	
--	--	-----------------------------------	--

3–4 klasė.

Šokio reiškinių ir kontekstų pažinimas. Prie užduoties nurodoma trukmė yra orientacinis laikas, per kurį mokiniai gali atlikti šią užduotį.

Ugdoma kompetencija	Pasiekimas	Užduotis	Trukmė
Pažinimo, kūrybiškumo, komunikavimo, kultūrinė kompetencijos	C1. Iš pavyzdžių atpažįsta ir įvardija tradicinius lietuvių ir kitų tautų šokamuosius žaidimus, ratelius ar šokius.	Iš „Pasaulio šokiai“ stebi filmą apie tradicinius ir stilizuotus šokius. Galimi mainai su mokiniais: iš kokių šalių šokiai yra įrašę, iš ko atpažįstate iš kokios šalies kokius rūbus/kostiumus dėvi šokėjai kaip apavas atspindi, iš kokios šalies šokis kuo skiriasi ar panašūs kitų šalių šokiai lyginant su lietuvių tradiciniais šokiais, kokios šalies šokis labiausiai patiko ir kodėl.	1 pamoka
Pažinimo, kūrybiškumo, komunikavimo, kultūrinė kompetencijos	C2. Įvardija stebėto šokio atlikimo aplinkybes ir jų įtaką aptariamam šokiui.		
Pažinimo, socialinė, emocinė sveikos gyvensenos kompetencijos	C3. Atsižvelgdamas į situaciją panaudoja šokį kaip emocijų paleidimo, atsipalaidavimo ir pasilinksminimo būdą.	<i>Žaidybinė užduotis: „Verdame spageti“.</i> Ši užduotis atliekama visa klase, padalinta į dvi grupes. Viena grupė – vanduo, kita grupė spageti. Mokiniai, kurie yra vandens vaidmenyje, jiems patogioje pozicijoje atsigula salės viduryje apskritimo formoje. Mokiniai, kurie yra spageti vaidmenyje, tiesūs ir išsitempę (kaip spageti), laukia viename būryje šalia gulinčiųjų už apskritimo formos. Mokytojas skelbia, kad vanduo puode po truputį šyla ir gulintys mokiniai reaguoja, pradėdami po truputį judėti erdvėje, bet išlaikydami apskritimo formą. Mokytojas skatina judėjimo tempą, sakydamas, kad temperatūra kyla vis aukščiau, vanduo puode ima virti ir burbuliuoti, o mokiniai reaguoja visu savo kūnu, didindami judėjimo erdvėje greitį ir vis stiprindami judesių atlikimo energiją. Mokytojas skelbia, kad į puodą su verdančiu vandeniu yra įdedami spageti. Tuo metu mokiniai, kurie yra „spageti“, visu būriu, iškėlę ištemptas rankas į viršų, į mokinių „verdančio vandens“ centrą ir išsisklaido tarp jų. Tolesnės siužeto vystymo kryptys: 1. Vandens virimo temperatūra sumažėja. Mokinių „vandens“ judėjimas sulėtėja; 2. Spageti verdančiame vandenyje minkštėja.	10 min.

		Mokinių „spageti“ kūnas iš įtemptos pozicijos po truputį tampa plastišku, kūno dalys vinguriuoja ir lėtai smenga ant žemės (į puodo dugną); 3. Vanduo ir spageti puode yra maišomi, kad neprisiviltų. „spageti“ mokiniai juda palei žemę viena kryptimi išlaikydami rato formą, o „vanduo“ šoka visuose erdvės lygmenyse (aukštai, per vidurį, žemai), taip pat judėdami ta pačia kryptimi; Ugnis išjungiamą, puodas sustojo virti. Mokiniai po truputį užbaigia judėjimą ir sutingsta patogiose pozose. Išpilamas iš puodo vanduo. Mokiniai „vanduo“ greitai iššoka viena kryptimi iš rato, joje palikdami gulėti mokinius „spageti“. Po užduoties atlikimo, mokinių grupės gali susikeisti vaidmenimis. Užduotis gali būti atliekama tyloje arba skambant muzikai.	
--	--	--	--

7. Skaitmeninės mokymo priemonės, skirtos BP įgyvendinti

Šiame skyrelyje pateikiamos trumpos anotacijos ir nuorodos į skaitmenines mokymo priemones, skirtas BP įgyvendinti.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Trumpa anotacija	Nuoroda
1.	Vaizdo pamoka	LRT pamokėlė „Pasaulio šokių diskoteka: keliaukime aplink pasaulį šokio ritmu“, kuri skirta pasaulio šokiams apžvelgti. Kalba – <i>lietuvių</i> . Nemokama.	https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000110404/lrt-pamokeles-pasaulio-sokiu-diskoteka-keliaukime-aplink-pasauli-sokio-ritmu
2.	Vaizdo pamokos	Vilniaus humanistinės mokyklos vaizdo pamokų kanalas. Žr. „Šokio pamokos“. Kalba – <i>lietuvių</i> . Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=RSiUxZJC4lQ&list=PLRwXGEK3Mjqpq-_Tk2Wzdr_6QqWEm9pyW
3.	Vaizdo įrašas	Sergejaus Prokofjevo baleto vaikams „Pelenė“ vaizdo įrašas. Kalba – <i>lietuvių</i> . Nemokama.	https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013674291/sergejus-prokofjevas-baletas-vaikams-pelene
4.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies šokio ir žaidimo „Kiškelis“, atliekamo ansamblio „Kuršiukai“ vaizdo įrašas. Kalba – <i>lietuvių</i> . Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=QKRegDrGL
5.	Vaizdo įrašas	Lietuvių liaudies šokio „Grečnikė“, vaizdo įrašas. Kalba – <i>lietuvių</i> . Nemokama.	https://www.youtube.com/watch?v=tFH4XeLOd6

6.	Vaizdo įrašų biblioteka	Tarptautinė video šokių vaizdo įrašų biblioteka. Kalba – anglų. Nemokama.	https://www.numeridanse.tv
7.	Vaizdo įrašų biblioteka	Tarptautinė video šokių vaizdo įrašų biblioteka. Kalba – anglų. Nemokama.	https://allworlddance.com/

8. Literatūros ir šaltinių sąrašas

1. Banevičiūtė, B. (2014). *Šokio didaktika: paradigminės kaitos kontekstas ir turinys*, 389–426. Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto leidykla.
2. Banevičiūtė, B. (2012). *Teoriniai ir praktiniai ankstyvojo amžiaus paauglių šokio gebėjimų ugdymo aspektai*. Metodinė priemonė. Vilnius: leidykla „Edukologija“.
3. Banevičiūtė, B. (2015). *Kūrybinės veiklos organizavimas pradinėse klasių šokio pamokose*. Pasaulis vaikui: realijos ir perspektyvos. Tęstinis mokslo straipsnių leidinys, 2 dalis, 55–67. Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto leidykla.
4. Corteville, M. K. (2009). *Dance your way to communication: Dance movement therapy to increase self-esteem, poor body image, and communication skills in high school females*. Student Counselling & Personal Services Commons. http://digitalcommons.brockport.edu/edc_theses/21/
5. Puipaitė–Narbutienė, I. (2015). *Pradinėse klasių šokio pamokų kokybės supratimas*. Disertacija. Vilnius: Lietuvos edukologijos universitetas.
6. Au, S. (2000). *Baletas ir modernusis šokis*. Vilnius: R. Paknio leidykla, 216 p.
7. Tomkuvienė, J. (2015). *Mokymosi bendradarbiaujant metodo taikymas 4–6 klasių mokinių šokių būrelyje*. Disertacija. Vilnius: Lietuvos edukologijos universitetas.
8. *Lietuvos šokio informacijos centras* (2017).
9. *Šokio edukacija mokykloje*. Vilnius: LSIC leidykla.

9. Užduočių ar mokinių darbų, iliustruojančių pasiekimų lygius, pavyzdžiai

1–2 klasė. *Užduotis:* sukurti judesių seką, perteikiančią ugnies stichiją, išreiškiant šokio elementus.

I (slenkstinis lygis)	II (patenkinamas lygis)	III (pagrindinis lygis)	IV (aukštesnysis lygis)
A2.1 Pavieniui kuria paskiras natūralių šokio judesių sekas, naudodamas vieną judesių tempą ir dydį bei vieną erdvės lygį.	A2.2 Pavieniui kuria paskiras natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į šokio nuotaiką, naudodamas du kontrastingus judesių tempus ir dydžius bei erdvės lygius.	A2.3 Pavieniui ar poroje kuria paskiras natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į šokio nuotaiką ar temą, naudodamas įvairių judesių tempą, dydį ir erdvės lygius.	A2.4 Pavieniui ir poroje kuria paskiras natūralių šokio judesių sekas, atsižvelgdamas į šokio nuotaiką ir temą, naudodamas įvairių judesių tempą ir dydį bei erdvės lygius.
Pavieniui sujungti 2–4 judesius, atlikti savo tempu, aukštai, vidutinio dydžio judesius.	Pavieniui sujungti 4–6 natūralius judesius, atlikti juos žemai ir aukštai, greitai ir lėtai, didelius ir mažus judesius.	Pavieniui sujungti 6–8 natūralius judesius, atlikti juos žemai, kilti į viršų, atlikti aukštai, atlikti greitai, vidutiniškai ir lėtai, didelius ir mažus rankų	Poroje sujungti 6–8 natūralius judesius, atlikti juos žemai, aukštai, per vidurį, kelis kartus pereinant iš vieno erdvės lygio į kitą, keisti judesių

		judesius.	tempą greitai – vidutiniškai–lėtai, perteikti linksmą ir liūdną nuotaiką.
--	--	-----------	---

3–4 klasės mokiniams. *Užduotis:* sugalvoti raidei judesį, užrašyti raidžių seką ir atlikti raidėms priskirtus judesius. Vėliau turėjo mokiniai įsivertinti, kaip sekėsi atlikti užduotį (panaudota Vilniaus Jeruzalės progimnazijos šokio mokytojos Karolinos Auglytės atlikta užduotis).

I (slenkstinis lygis)	II (patenkinamas lygis)	III (pagrindinis lygis)	IV (aukštesnysis lygis)
A4.1 Padedamas įvardija artimiausio laikotarpio savo šokio pasiekimus.	A4.2 Padedamas įvardija per artimiausią laikotarpį įgytą šokio patirtį.	A4.3 Įvardija per artimiausią laikotarpį įgytą šokio patirtį ir pasiekimus.	A4.4 Apibūdina įgytą šokio patirtį ir pasiekimus.